Kuurojen Joulu

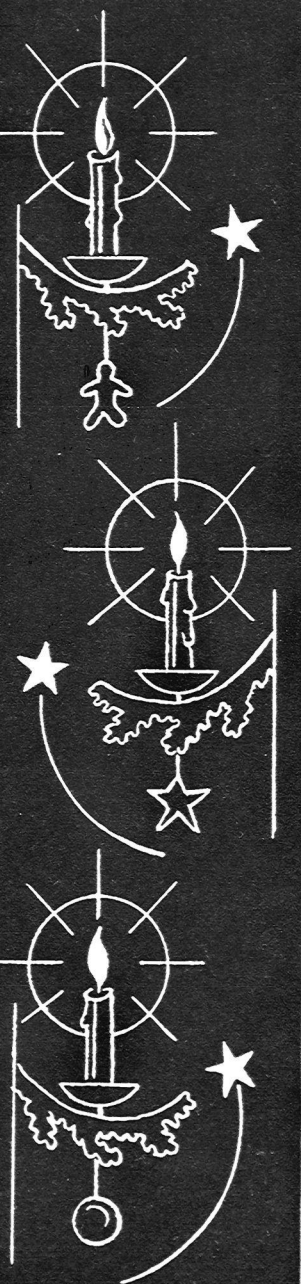

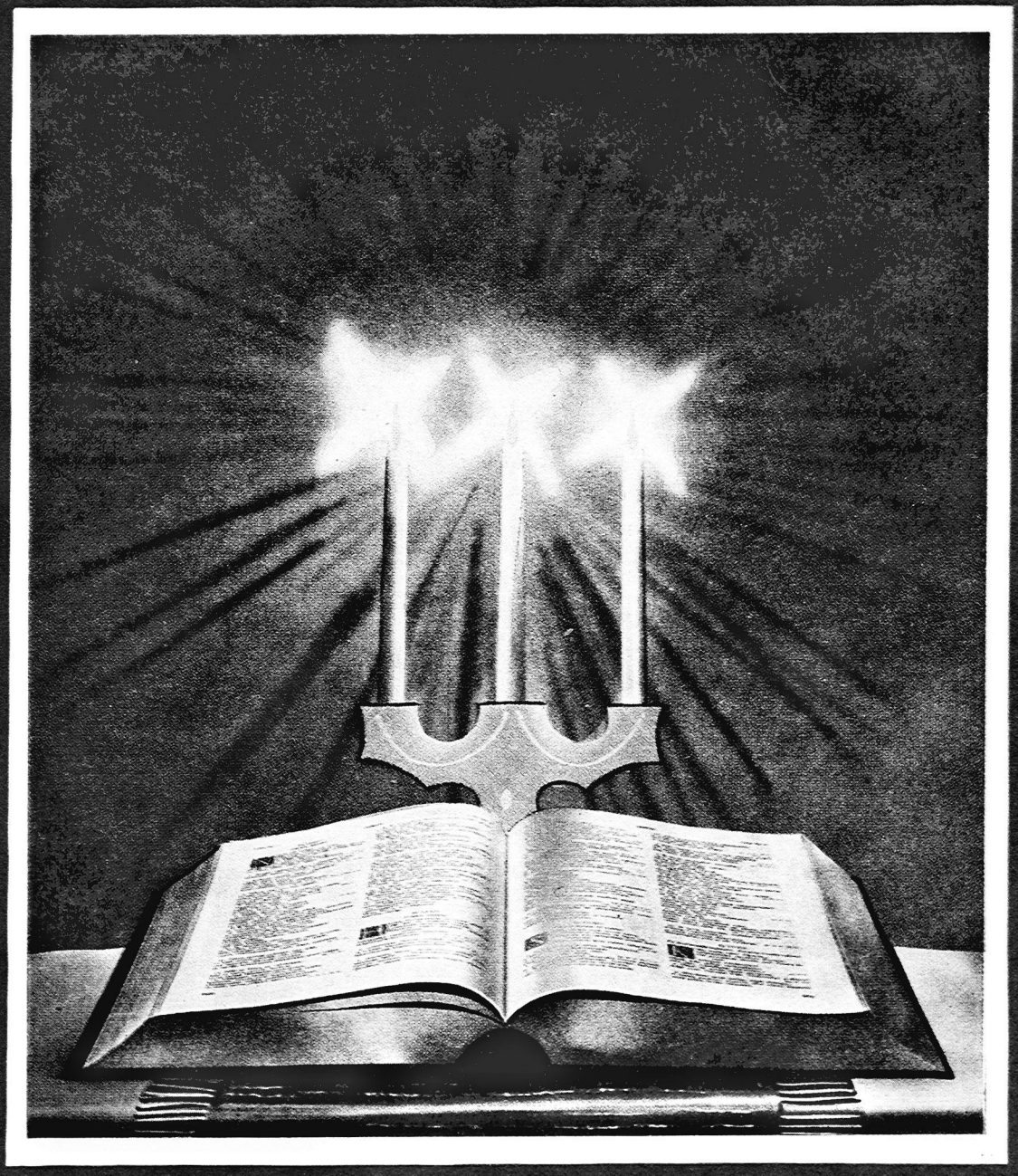

49. VUOSI-
KERTA

1957

100:—

KUUROJEN LEHDEN ERIKOISNUMERO
JULKAISIJA: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

HYVÄÄ JOULUA!

ATLAS-RHOVYLON-REUMA KERRASTO

on valmistettu rhovylon-reumalangasta, joka ehkäisee ja parantaa reumaattisia sairauksia. Ilmiö perustuu niitä suoraan ihoa vasten käytettäessä syntyvään staattiseen sähköön, joka on viisi kertaa voimakkaampi kuin sähköiseksi tunnettu kissannahka. Valitkaa paras lääke talvisäälle — Atlas-rhovylon-reumakerrasto. Se on suloisen pehmeä ja joustava.

TAKUU TUOTE

SUOMEN TRIKOO

Atlas takaa laadun

hyvän mielen merkki

TUTUSTUKAA TEKIN MITÄ ME **TUOTAMME**

Ajanmukaisen kirjapainon- ja sitomon lisäksi olemme hankkineet uuden muovisaumauskoneen, jolla voimme valmistaa muovisia kirjankansia, hinnastokansia, koteloita, esittelykansia y.m.

Soittakaa 13 200 niin tulemme luoksenne esittämään tuotteitamme.

KAUPPAKIRJAPAINO OY HELSINKI MANNERHEIMINTIE 10 ☎ 13 200

LARIN KYÖSTI:

Kuurojen laulu

ELÄMÄN ÄÄNET MEILTÄ IÄKS HAIHTUI
JA RIISTI SANOJEN JA SOITON SOINNUT,
KUIN ÖINEN MYKKYYS MEITÄ YMPÄRÖIPI,
MAAN RIEMUJA EI KORVA KUULLA VOINUT.

ME EMME KUULE LINNUN VISERRYSTÄ,
MI KAIKUU KESÄ-ILLOIN LEHDON PUULLA,
ME SAIMME LAULUN ÄÄNEN NIINKUIN MUUTKIN,
MUTTA EMME LAHJAA OMAA ÄÄNTÄ KUULLA.

ME EMME KUULE ARMAAN ASKELEITA,
EI ARMAAN KUISKE VASTAA KUISKEESEEMME,
MEIT' EIVÄT PETÄ KIELEN KAVALUUDET,
MI MYRKYN SYÖVYTTÄISI SYDÄMEEMME.

ME EMME KUULE MYRSKYN HIRMU-ÄÄNTÄ,
EI HÄTÄHUUDON, KUOLON KAMPPAUSTA,
EI ISMISITKUN SYVÄÄ NYYHKYTYSTÄ,
EI LUOMAKUNNAN KURJAA VALITUSTA.

MUT SYVIMMÄLLÄ MEIDÄN RINNOISSAMME
SOI KAUNIIT ÄÄNET, JOIT' EI KUULE KUKAAN,
ME SALASÄVELISTÄ RAUHAN SAAMME
JA MIELI TUUTII TAHTIIN NIIDEN MUKAAN.

ME KUUNTELEMME OMAA MAAILMAAMME,
MI ON KUIN KAIKU JOSTAIN KORKEASTA,
MI LEIJAA ALAS SIELUUN AURINGOSTA,
KUIN JOSTAIN KANTELEESTA KIRKKAHASTA.

ME KOHOAMME KAIKEN KURJUUDESTA
POIS TOIVON TAIVOON MAASTA EPÄLUULON,
MUUT KUUROINA KÄY SILLE MAAILMALLE,
MUT ME, ME SAAMME UUDEN KIRKKAAN KUULON.

ME KUULEMME NE SUURET SYNTYSANAT,
MI SYTTYI ENNEN ILON EEDENISSÄ,
NE SOVUN, IKI-ILON SUURET SOINNUT,
MI SYKKI LUOMISAJAN IHMISISSÄ.

NIIN SADOIN SOINNUIN SYNTYY SÄVELLUOMA,
MI KAIKKI RUMAT SORA-ÄÄNET VOITTAA,
NE IHANUUDELLAAN YÖN HETKET HURMAA,
JA ITSE LUOJA SITÄ MEILLE SOITTAA.

kaksi
kätevää
"kotiapulaista"

Mekaaninen

Vain 2.950:—

TRIM

—MATTOHARJA

»Amerikkalaismallinen» Trim matto- ja lattiaharja on valloittanut lukemattomat perheenemännät. Työnnätte vain Trim-harjaa pitkin mattoa ja lattiaa . . . Ja ihme! Tomu ja roskat ovat poissa kuin taikomalla.

Kokeilkaa itse lähimmässä rautakaupassa

PARILA-pannulla

voitte valmistaa paistit, kyljykset, pihvit, makkarat ja kalaruoat kädenkäänteessä maittaviksi herkkupaloiksi. Jokaisen Parila-pannun mukana seuraa tarkka käyttöohje.

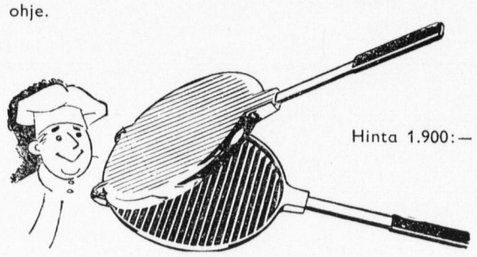

Hinta 1.900:—

VALMISTAJA:

VALMET Oy

Hyviä jouluajoja!

SHELL HUOLTAA KAUTTA MAAN

Kiittäen kuluneen vuoden miellyttävästä yhteistyöstä toivotamme asiakkaillemme

Rauhallista Joulua

KUVALAATTALAITOS

Oy Nordblad Ab

Helsinki, Korkeavuorenk. 25
Puh. 34 802—662 838

Kuurojen Joulu

KUUROJEN LEHDEN ERIKOISNUMERO

49 VUOSIKERTA 1957

Julkaisija: Suomen Kuurojen Liitto r.y.
Toimitus: URHO KIERIMO, päätoim, RURIK PITKÄNEN, toim.siht,

VERNERI LOUHIVUORI:

Kuka uskoo meidän saarnaamme . . .

Tämä on profeetta Jesajan sana, kun hän kuvaili tulevaa Messiasta. Siitä on kauan aikaa, yli kaksi ja puolituhatta vuotta. Emmekö voi nyt tehdä samaa kysymystä? Nytkin, kun hän on jo tullut ja vaikuttaa jatkuvasti maailmassa ihmiskunnan keskuudessa?

Tosinhan kristikunta viettää joulua hänen syntymänsä muistoksi. Mutta markkinaksi on tahtonut muuttua tämä juhla. Ja miten pieneltä näyttävät tulokset sen vietosta ihmisten mielissä! Sitten hänen »lihansa» päivien on tosin valtaosa ihmiskuntaa saanut ulkonaiset olosuhteensa suuresti muuttumaan. Mutta onko ihminen ihmisenä muuttunut? Ei ole meillä puutetta ei Herodeksista, ei Pilatuksista, ei Juudaksista. Yhä me elämme toinen toisemme uhkan alaisina. Sodimme kuin silloinkin, riitelemme kuin silloinkin, himoitsemme kuin silloinkin, ulkokullailemme kuin silloinkin, harjoitamme julmuutta kuin silloinkin. Muodot ovat ehkä joskus ja joillakin toiset, mutta vihamme, epäluulomme, kansallisten intohimojemme hedelmät sotien tuhoissa ovat moninkerroin suuremmat kuin silloin.

Miksi? Yli tuhatviisisataa kertaa on joulua vietetty — joulua ei alettu heti näet juhlia —, mutta tulokset? Kysykäämme itseltämme: miksi minä oikein joulua vietän? Mikä on jouluni varsinainen sisältö?

Vastauksesta riippuu m i n u n kohdallani, onko joululla muuta merkitystä kuin vain tunnelmallinen juhla lauluineen, kuusineen, lahjoineen. Toisin sanoen: että joulu taas »kannetaan ulos» elämästäni kuten kuihtunut joulukuusi.

Joulu tahtoo tulla minua lähelle, tehdä minulle kysymyksensä: onko Kristus minulle elämässäni todellisuutta, onko hänellä siinä määräämisvalta, saako hän vaikuttaa ajatuksiini, tahtooni, tekoihini? Saako hän vapaasti puhua omassatunnossani? Kysynkö hänen mieltään, etsien hänen puheistaan selvyyttä siihen, miten minun on elettävä? Onko hänellä ja minun synnilläni jotakin tekemistä keskenään? Vapahtaja, sovittaja, anteeksiantaja ja uuden voiman antajahan hänen on määrä olla.

Historia todistaa, että hän elää ja vaikuttaa. Viime vuosisadan puolivälissä oli Lapin kansa hukkua viinaan. Isät joivat, äidit joivat, kehtolasten suuhun kaadettiin viinaa, jotta ne nukkuisivat sikeämmin ja vanhemmat saisivat »juhlia» rauhassa. Tilanne oli kauhistava. Silloin Kristus lähetti rovasti Laestadiuksen kautta voimakkaan herätyksen Lappiin, eikä mennyt kauan kun viimeinen salakapakoitsija kaatoi yhdellä kertaa maahan 15 kannua viinaa. Jumalan voima vaikutti kaiken tämän.

Samoihin aikoihin elettiin Pohjanmaalla puukkojunkkarien aikaa. Tapeltiin verissä päin, murhattiin. Sinnekin Herra lähetti herätyksen, niin että puukko heltisi kourasta ja tappelija alkoi veisata Siionin virsiä seuratuvassa.

Kuten ensimmäisenä jouluna Jumalan teot olivat todellisuutta, niin nytkin. Ei joulu ole tarua. Ei puhe Herrasta Kristuksesta ole tarua. Hän yhä vieläkin elää ja tekee voimatöitä.

Nyt vain kysytään: saako hän tehdä niitä minun elämässäni; saako hän tehdä niitä minun kodissani? Jos saa, silloin joulu ei ole meillä vain ulkonainen juhla kuusen ympärillä, se on kiitosjuhla Kristuksen ympärillä.

Tehkäämme se sellaiseksi. Rukoilkaamme, että Herra Kristus tulisi kotiimme niin jouluna kuin joka päivä, ennen kaikkea vaikuttamaan arkeemme.

MAILA PAUNU:

UNOHDA ITSESI, NIIN TULET ONNELLISEKSI!

Kun palmikkopäisenä koulutyttönä ensimmäisen kerran kuulin opettajani kertovan Helen Kelleristä, en silloin olisi osannut uneksiakaan, että joskus lähes 30 vuotta myöhemmin olisin mukana siinä vastaanottajien ryhmässä, joka toivotti tämän ihmeellisen naisen tervetulleeksi Suomeen. Muistan, kuinka syvästi Helen Kellerin tarina liikutti nuoren koulutytön mieltä. Se oli ihmettä, miltei kuin satua Tuhannen ja yhden yön tarinoista. Kuuroista ja heidän elämästään en vielä siihen aikaan tiennyt mitään. En ollut koskaan edes tavannut yhtään ainoata kuuroa, tuskinpa sokeaakaan. Heidän elämänsä vaikeuksia en ymmärtänyt. Kaikesta huolimatta Helen Kellerin elämänkohtalo askarrutti niin voimakkaasti mielikuvitustani, että nähdessäni hänet ensimmäisen kerran Seutulan lentokentällä laskeutumassa alas koneesta, kouluaikaiset tunnelmat nousivat elävästi mieleeni.

Siinä nyt oli silmieni edessä tuo kuuluisa nainen. Ystävättärensä ja tulkkinsa Polly Thompsonin käsivarteen nojaten hän astui vieraan maan kamaralle, kättelemään vieraita ihmisiä, joita hän ei kuullut eikä nähnyt. Mutta minä näin hänet. Ystävällisen hymyn, joka ihmeellisesti kirkasti älykkäät kasvot. Hymyineen kaikkineen ne kertoivat siitä voitosta ja rauhasta, joka vain kärsimysten kautta saavutetaan.

Näin myös sinisen hatun, joka mieltäni puhutteli aivan erikoisesti. Hattu oli kauttaaltaan luonnollisilta näyttävien ruiskaunokkien peittämä. Se oli sininen kuin kirkas kesätaivas ja se kertoi minulle paljon omistajastaan: että hän oli n a i n e n, joka rakasti kaikkea kaunista, vaikkei voinutkaan sitä

Helen Keller saapuneena Seutulan lentokentälle.

nähdä — että hän oli i h m i n e n, vertainen vertaistensa joukossa — että hän oli v o i t t a j a, ei ainoastaan kuurouden ja sokeuden, vaan ennenkaikkea sen elämänkohtalon voittaja, johon nuo vammat olisivat voineet niin helposti hänet johtaa. Mutta näin myös hivenen arkuutta tuossa suuressa naisessa. Se pilkisti silloin tällöin hänen hymyssään tai hallituissa liikkeissään, kertoen nöyryydestä, joka asui hänessä. Siitä, että hän suurista voitoistaan huolimatta oli vain hauras saviastia suuren Mestarinsa kädessä, että hänellä ei suinkaan ollut syytä ylpeilemiseen vaan suureen kiitokseen.

Sitkeä yritteliäisyys, luja tahdonvoima ja hengen voimakas palo, näihin yhdistettynä myös suuri lahjakkuus, pystyivät nostamaan Helen Kellerin siitä tietämättömyyden — voipa melkein sanoa olemattomuuden — pimeydestä, missä hän lapsuutensa vietti, täysivertaiseksi kansalaiseksi kanssaihmistensä joukkoon, vieläpä kohoamaan paljon heidän yläpuolelleen.

Helen Keller nuorena ylioppilaana.

ERAKKO:

Joulutonttu nokipoikana

Talvi oli luminen ja pakkanen paukutteli jo joulun edellä kuin helmikuulla, sen oikeana sesonkiaikana. Tiukalla olivat olleet Harjulassakin. Ei vaarikaan vähistä kylmistä välittänyt, mutta nyt oli pistäydyttävä silloin tällöin lämmittelemässä, kun tuppasi jäädyttämään jalat ja sormien päät. Joskus hän jätti havutukkinsa tuntikausiksi ja istui penkin korvalla kiskoen savuja rätisevästä piipustaan. Ruotimummo — tuo talon väliaikainen asukas — siirsi rukkinsa mahdollisimman lähelle avotakkaa, jossa suuret tervasjuurakot loimottivat. Pirtissä pysyttelivät mieluimmin talon poikamöllitkin puhumattakaan tyttölapsista, jotka olivat yhtä viluisia kuin talon kissa, joka tunki itsensä niin lähelle valkeaa, että oli miltei korventaa karvansa. Talon varsinainen miesväki, isäntä ja rengit, ei pakkasta säikkynyt, vaan paiskeli töitä, oli sitten pyry tai pakkanen. Nytkin olivat lähteneet jo

Helen Keller (vas.) ja Polly Thompson (oik.) tiedoitustilaisuudessa USA:n lähetystössä.

Meidän aikamme aineellisuuden kahlitsemille, kylmille ja elämäänsäkyllästyneille ihmisille Helen Keller on kuin julistus, kuin sanoma jostakin toisesta maailmasta. Hän julistaa hengen voittoa aineellisuuden yli. Meille, jotka ajattelemme vain itseämme, etsimme kaikessa vain omaa parastamme, hän antaa yksinkertaisen neuvon, jonka hän on havainnut todeksi omassa elämässään: »Unohda itsesi, niin tulet onnelliseksi!»

Ruotimummo siirsi rukkinsa lähelle takkaa.

aamupimeässä metsäniityltä heinäin hakuun. Olisi niitä sopinut tuoda ennenkin, mutta tapa oli sellainen, että miesten juuri jouluaattona oli haettava heinäkuormat — ja vanhoja tapoja ei saanut unhoittaa, sitä sääntöä noudatettiin Harjulassa.

Vanhat tavat ja tottumukset olivat Harjulassa monella muullakin tavalla kunniassa. Uudenaikaista joulua viettivät jo monet maalaistalotkin puhumattakaan herrasväestä, joitten saleissa joulukuusi oli ollut tuttu jo vuosikausia. Useimmat kylän talot kuitenkin vielä polttivat omatekoisia kynttilöitä jopa pärettäkin ja lattialle levitettiin jouluoljet, kuten olivat tehneet edellisetkin sukupolvet. Mutta Harjula oli kylän taloista ensimmäinen, mitä tulee vanhojen perinteitten noudattamiseen. Siellä mm. pirtin mustuneet seinät ja katto valkaistiin jouluna päreillä punomalla niitä kuin kopan pohjaa. — Uskoi myös Harjulan vaari entisiin taikoihin, teki salaperäiset temppunsa ja ennustekonsa, joskaan ei enää yhtä julkisesti kuin entisinä aikoina. — Oli myös kuin itsestään selvä asia, että sellaiset vuosisataiset eläjät kuin riihi- ja saunatontut viihtyivät erinomaisesti juuri Harjulan talossa, sen riihessä ja saunassa vieläpä tallissa ja navetassakin. Muissa taloissa ei niihin enää uskottu, siksi niitä ei enää niissä ollutkaan. Kyllä ne olisivat jättäneet jo Harjulankin ajat sitten, jos vaari ei niitä olisi suosinut, puhutellutkin niitä ja joskus salaa ruokkinut.

Oltiin jo puolissa päivin. Juhlan tuntua oli ilmassa, sillä olihan jouluaatto. Miehet olivat palanneet heinäkuormineen kaukoniityltä, vaari oli lopettanut työnsä havutarhassa, ruotimummo

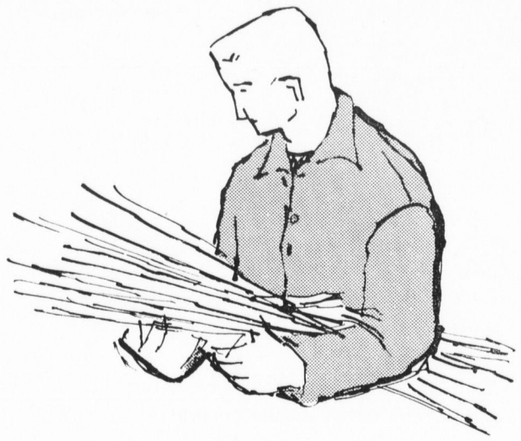

Kun poikain piti ruveta levittämään olkia lattialle —

siirtänyt rukkinsa nurkkaan ja peittänyt sen valkealla liinalla ja isäntä lämmittänyt joulusaunan naisväen avustuksella. Jouluoljet vain enää puuttuivat. Mutta pianhan niitä saataisiin. Vaari ne ennen tavallisesti oli riihestä tuonut, mutta tällä kertaa uskottiin tehtävä pojille, jotka kehoituksen saatuaan olivat valmiit lähtemään kelkkoineen riihen luo.

— Ottakaa se suurin lyhde ovinurkasta, jonka varasin jouluoljiksi jo syksyllä, kun viimeinen riihi puitiin! neuvoi vaari poikia, jotka jo kolistelivat eteisen puolella.

pöllähti olkien seasta punalakkinen tonttuveitikka.

Siinäkin oli eräs vanha vaarin taika. Hän tiesi, että onni — viljan onni ja karjan onni — olisi seurauksena, jos viimeisen riihen oljista otetaan jouluoljet ja niistä survoutuneet jätteet syötetään osaksi hauteena karjalle, osaksi ripoitellaan viljelysmaalle.

Riihi oli melkoisen pimeä, kun pojat aukaisivat sen oven. Mutta heidän oli sittenkin helppo löytää vaarin neuvoma lyhde. Suuri se oli ja aika painava eikä niinkään helposti kelkkaan saatavissa. Mutta kun kaksin miehin siihen tartuttiin, saatiinhan se toki ulos riihestä ja vihdoin kelkkaan. Vaari tuli auttamaan, kun tuo suuri lyhde kannettiin pirtiin. Keskilattialla aukaistiin sen side, mutta silloinpa kaikki hämmästyivät — vaarikin, niin että parta tutisi. Sillä kuinkas kävikään? — Samalla hetkellä, kun side katkesi ja poikain juuri piti ruveta levittämään olkia lattialle, pöllähti olkien seasta punalakkinen tonttuveitikka, vikkelä tossujalka, joka ensimmäisenä teki kuperkeikan lattialla ja sitten livahti kuin rasvattu salama ovesta ulos. Kaikki pirtissä olijat katsoivat hämmästyneinä ovelle ja toisiinsa eikä kukaan osannut sanoa halaistua sanaa. Vihdoin otti vaari puheenvuoron ja virkkoi:

— Aina olette mulle nauraneet, kun olen puhunut tontuista ja niitten touhuista. Nyt sen näitte omin silmin, että on niitä, kuten olen sanonut.

Vaari oli hyvillään tuon kumman tapauksen johdosta ja ylpeäkin, että oli näin selvästi tullut todistetuksi vanhojen uskomuksien todenperäisyys. Ehkä olisi vaari jatkanut puhettaan vieläkin, mutta samassa alkoi kuulua outoa ääntä lakeistorvesta, kuin olisi renki-Kalle kuusen näreellä nokia kolistellut. Samassa pudota rotkahti sieltä jotakin painavaa avotakalle puuropadan viereen. Mikäpä se olisikaan ollut muu kuin tuo äskeinen pipolakki tonttupoika, joka nyt oli sellaisella vekkulituulella, että oli näin kummalla tavalla tullut toistamiseen talon väelle toivottamaan hyvää joulua. Se näet ei ollutkaan malttanut lähteä vakinaiseen olinpaikkaansa, vaan oli juossut suoraa päätä tikapuita pitkin katolle ja kun tunsi hyvin sen aikaiset suorapiippuiset tulisijat, hyppäsi savupiipun päähän ja pudottaa retkautti itsensä kaikkien ihmeeksi suorinta tietä pirttiin. Kyllähän sen juhlapuku sillä matkalla nokeutui, niin ettei punaisista väreistä enää ollut jäljellä häivettäkään, vaan kaikki oli mustaa kuin nokipojalla konsanaan. Oli sen naamakin tuhruinen kuin murjaanilla, mutta mitäpä se turhista välitti. Pääasia oli, että kaikilla oli hauskaa, kuten jouluna pitää ollakin. Mutta sitten jo ruotimummokin nauroi, kun tonttu tarttui mustilla kourillaan vaaria parrasta ja kiepautti ukon pitkin pituuttaan aukinaiselle olkilyhteelle.

LAURI PAUNU:

Näkymiä ja kokemia Rooman matkalta

Muutamia vuosia sitten ostin matkalukemiseksi englannin kielen alkeiskirjan. Olisinpa vain tuolloin aavistanut, miten hyödyllistä on osata jotakin maailmankieltä, olisin totisesti ahkerammin tuota kieltä opiskellut. Mutta nykyinenkin onnahteleva kielitaitoni järjesti minulle aikamoisen yllätyksen, kun minulle sen vuoksi viime kesänä tarjottiin matkaa Italiaan erääseen kongressiin, jossa piti osata joko englantia tai ranskaa.

Tottakai mieleni teki Italiaan, kukapa ei haluaisi nähdä Ikuista kaupunkia. Mutta kun arvelin, että joku kuuro viittomakielellä voisi seurata kongressin kulkua, katsoin oikeaksi kieltäytyä. Valitulle matkamiehelle tuli kuitenkin este, ja liiton puheenjohtaja kysyi uudelleen minua. Nyt en voinut kieltäytyä, ja niin sitten eräänä lauantaipäivänä huomasin Aallottaren kannella huiskuttavani hyvästejä rannalle jääneelle emännälleni.

Vallaton tonttu pyöräytti vaarin lattialle.

— Katsos veitikkaa, minkä teki! ihmetteli vaari selvitellen harmaata partaansa, joka nyt oli tullut melko tavalla mustantuntuiseksi.

Mutta tonttu juosta sipsutti jo riihen luona. Se kiipesi ketterästi kuin nopsa orava ylös parsille, jossa painautui lepäämään kahiseville oljille, sillä se oli aika lailla väsynyt. Se oli näet päämiehensä joulupukin kanssa ollut aamusta alkaen kiireisessä touhussa. Oli käyty talosta taloon ja töllistä tölliin jakamassa lahjoja ja hyvää joulua toivottamassa. Se olisi mennytkin jo mielellään nukkumaan, mutta olihan toki käytävä joulusaunassa vallankin, kun naama oli tuhruinen, parta ja tukka kaikkea muuta kuin juhlakunnossa. — Nyt se jo hipsuttelee saunaan, kyyristäytyy matalasta ovesta sisään ja alkaa siellä kuutamon valossa nauttia makeasta löylystä ja hyväntuoksuisesta vihdasta. On siinä ähinää ja puhinaa, vihdan läiskettä ja löylyn hivelevää nautintoa! Kohta se on puhdas kuin joutsen, tukka ja parta kuin sulhasmiehellä. Vielä hetkinen loikoilua ja suloista jälkinautintoa! Sittenpä vain päälle puhtaat paidat ja punahousut, soma mekko ja pipolakki — sen jälkeen kevyillä tanssiaskeleilla kuin keijukainen riiheen nukkumaan kahiseville oljille ja näkemään unta joulusta ja niistä monista lapsukaisista, jotka onnellisina nukkuvat ja uneksivat niistä lahjoista, joita hän oli ollut heille jakamassa. Tonttukin tunsi itsensä onnelliseksi, koska koki antamisen iloa ja tiesi levittäneensä iloa ympärilleen.

Vaarikin koki tavallaan antamisen iloa. Kun näet tonttu oli lähtenyt saunasta, kömpi sinne vaari kädessään tuokkonen, jossa oli jouluherkkuja saunatonttuja varten. Hän laskee varovasti tuokkosensa kiukaan syrjälle, ristii kätensä ja näyttää puhuvan jotakin itsekseen. Sitten hän kyhnii pimeässä haparoiden saunasta varmana siitä, että siellä asuvat pikku ystävät todella saavat tuntea jouluiloa hekin maistellessaan kiukaalla olevia herkkuja. — Nyt kahlaa hän jo syvässä lumessa riihipolulle, vie tuokkosen sinnekin riihitonttujen jouluateriaksi. Mutta vaari tietää myös, että siellä parsien peräsopukassa nukkuu äskeinen nuohoojamestari, joka jouluaamun koittaessa myös saa osansa hänen tuomistaan jouluherkuista.

Taivaalla tuikkivat tuhannet tähdet, pakkanen paukuttelee nurkkia kuin kokeillakseen niitten kestävyyttä ja täysikuu, tuo iänikuinen kurkistelija, katselee hymyssäsuin lumisia maisemia. Sekin on onnellinen tietäessään levittävänsä valoa keskitalven pimeyteen samoin kuin itse joulujuhlakin, jonka vastaanottoon koko luomakunta tänä pakkasyönä valmistautuu.

Niin ammattimatkustaja kuin olenkin, niin täytyy myöntää, että tunnelmani olivat jonkin verran keltanokkamaiset, kun matka vei läpi Saksan, Sveitsin ja Italian, läpi maitten, joista olin vain kirjoista lukenut. Vähän huolettikin, miten paikkaliput järjestyisivät, kun matkavalmistukset jäivät viime tinkaan. Onni oli kuitenkin myötä, sain nukkua oikeassa vuoteessa niin laiva- kuin junamatkoilla.

Kansainvälinen makuuvaunu on hieno laitos. 2. luokan vaunu on upeampi kuin meikäläinen 1. luokan makuuvaunu lukuunottamatta sitä, että siinä on tilaa kolmelle matkustajalle. Siinä on ilmastointilaitteet ja yleensä kaikki, mitä toivoa sopii. Hyttiin olisi saanut tilata virvokkeitakin. Jokaisessa vaunussa on oma junailijansa, joka huolella — juomarahoja odottaen — palvelee vaununsa ihmisiä selvittäen mm. tulli- ja passitarkastukset hienotunteisesti. Mutta siksi kallista on makuuvaunussa matkustaminen, etten viitsinyt koko matkaa siinä kulkea, vaan vaihdoin Sveitsiin saavuttua päivävaunuun. Vaunu oli tupaten täynnä. Edessä oli vielä 14 tunnin matka. Näin pitkä seisominen ei houkutellut. Siksipä jättäydyin pois tästä junasta ja siirryin Ollen asemalla toiseen, sveitsiläiseen. Siinä olikin mainiosti tilaa niin, että maisemien vaihdellessa saatoin siirtyä ikkunasta toiseen. Jossakin Luzernin paikkeilla alkoi Alppien kauneus, joka vain tiivistyi mitä pitemmälle mentiin. St. Gotthardin solassa jo tuntui siltä, että tänne täytyisi joskus päästä omalla autolla retkeilemään oikein perheen kanssa.

Syksyisestä Helsingistä olin lähtenyt, körötellyt läpi syksyisen Tanskan ja Saksan, mutta Alppien eteläpuolella, jo St. Gotthardista alkaen tuli vastaan täysi kesä. Bellinzona, Lugano, Como, siinä nimiä, jotka jäivät mieleen kauneutensa voimalla. Kun sitten oli vaihdettu italialaiseen junaan, alkoivat maisemat vähitellen muuttua alaviksi. Tämä varmaan on Lombardian tasanko, päättelin. Ja sitä se olikin. Suorastaan ikävystyttävän tasaista oli tämä entinen merenpohja. Siinä oli hyvä oikoa paljosta vuorille katsomisesta puutunutta niskaa, ja nyt tarjoutui tilaisuus tutustua ensimmäisiin italialaisiin.

Vaunuosastossa oli vain kaksi nuorta miestä, joista toinen osasi hieman saksaa. Jutun alkuun päästiin siten, että toinen tarjosi savukkeen. Aikanaan sitten minäkin tarjosin Norttia. Tästä nuoret italianot päättelivät minut amerikkalaiseksi.

— Ei, en ole amerikkalainen, sanoin, tulen Helsingistä, Suomesta.

— Mutta Suomihan on Amerikassa, intti toinen poika.

Koetin kysellä tietävätkö he missä Ruotsi ja Norja ja Tanska ovat. Eivät tienneet. Arvelin, että he olisivat kiinnostuneita urheilusta.

— Helsingissä pidettiin olympialaiset 1952, muistattehan?

— Si, si, olympia Los Angeles, Amerika, pojat riemastuivat.

Lopulta toinen muisti joskus kuulleensa nimen Kopenhagen. Tämän avulla sain jotenkuten selitetyksi, mistä kaukaa olin matkalla.

Milanossa jouduin etsimään junaa, jolla pääsisin jatkamaan matkaa. Kuinka ollakaan näin asemalla saman junan, jolla olin lähtenyt Kööpenhaminasta. Siihen liitettiin juuri muutamia lisävaunuja. Ammattimatkustajan rutiinilla raiteiden poikki loikkien kiilasin itseni vaunuun ja sain kun sainkin istumapaikan.

Hauskoja vekkuleita tuntuivat nämäkin italialaiset olevan. Avuliaasti joku oli tarjoamassa linkkuveistään, kun pitkään katselin vaunun ikkunasta ostamastani lounaspakkauksesta ilmestynyttä lihavaa kanankoipea. Mutta kun näin, miten matkatoverini ujostelematta paljain käsin kävivät kiinni rasvaiseen paistiin, tein samalla tavalla, ja minut hyväksyttiin ymmärtäväisin hymyin ja pään nyökkäyksin junaperheeseen. Ennen pitkää olin kietoutunut eloisaan keskusteluun, jota käytiin parillakymmenellä saksan sanalla ja viittomakielellä. Hyvin ymmärsimme toisiamme, ja suuri oli matkamiesten ihailu sankarillista jääkarhukansaa kohtaan.

Vieressäni istunut munkki oli lukevinaan saksankielistä teologista kirjaa. Lopulta hänkin antautui yhteiseen iloon ja toimi kätevänä tulkkina. Kysyin munkilta, miten häntä puhuttelisin, kun en ollut koskaan aikaisemmin joutunut munkin kanssa keskustelemaan. — Ihre Hochwürdigkeit (Teidän korkea-arvoisuutenne) oli se titteli, jolla ihmiset häntä puhuttelevat, munkki kertoi. Hienolaatuisesta viitan kankaasta ja silkkisestä köysivyöstä ja tyylikkäästä kalotista olin jo päätellytkin, että minulla oli kunnia istua hyvin arvokkaan herran vieressä.

Kun oli käynyt selville, että olin menossa Roomaan kuurojen kongressiin, seurue muuttui, jos mahdollista, entistäkin ystävällisemmäksi. Hänen Kunnianarvoisuutensa, vanha mies jo, tarjoutui hankkimaan minulle hotellin. Kun minulle oli sellainen tiedossa, hän sensijaan tarjoutui opastamaan minut hotelliini ja näyttämään minulle Roomaa. Valittelin — ja todella harmittelinkin — että aikani menee aivan tarkkaan kokouksessani enkä siksi voinut ottaa vastaan hänen ystävällistä tarjoustaan. Vaikka munkki saikin tietää, että olin luterilainen pappi, hän erotessaan jalosti siunasi minut. Todellakin, italialaisessa junassa on lystiä ja helppoa matkustaa.

Kuurojen Maailmanliiton kokouksesta.

Väkeä paavin vastaanotolla.

Rattoisasti rupatellessamme pääsi moni näkemisen arvoinen paikka vilahtamaan ohi, mutta sen huomasin, että vuorimaisemat täälläkin osasivat olla kauniita. Hedelmä- ja viinitarhoja oli loputtomiin. Suomalainen katseli kummissaan kuormajuhtina toimivia härkiä ja pieniä, rattaita kiskovia aaseja. Koko Italiassa en nähnyt ainoatakaan puurakennusta. Puusta on ilmeisesti kova puute. Millä mahtavat emännät makarooninsa keittää, kun ei halkopinoa etsimälläkään löytänyt.

Kapitoliumissa eli niinkuin italialaiset nykyisin sanovat Campidogliossa pidettiin kokouksen avajaistilaisuus kaupungintalolla. Upeaksi oli tämä tilaisuus lavastettu. Puhemiehistö istui edessä korokkeella yleisöön päin kääntyneenä kummallakin puolellaan sormikkaita myöten vitivalkoisiin pukeutuneet poliisit. Puhujia oli useita, ja puhetta tuli kuin turkin hihasta, kaikki italian kielellä. Suu auki ja lopulta silmät kiinni tätä menoa seurasi meikäläinen, joka toivoi edes jotakin ymmärtävänsä. Arvelutti jo koko kokoukseen osallistuminen, jos itse asian käsittelykin tapahtuisi näin lystikkäästi.

Itse kongressi, jonka tehtävänä oli tutkia kuurouden ongelmaa ja etsiä uusia teitä kuurojen kuntoutamiseksi, pidettiin kaupungin ulkopuolella Mussolinin toimesta rakennetussa valtavassa Palazzo del Congressi rakennuskompleksissa. Ainoa muistutus tätä kokousta vastaan oli se, että italialaiset olivat varsin huolettomia kellonaikojen suhteen. Puoli tuntia tai tunti sinne tai tänne ei alkamisessa ollut niin tarkkaa. Päättyminen kyllä tapahtui ilmoitettuun aikaan.

Tulkinta oli järjestetty, kuten nykyinen kokoustekniikka vaatii, kuulokkeiden avulla. Nappia kääntämällä sai kuulla esityksen englannin, ranskan tai italian kielellä. Tulkintaa kuuroille ei ollut kuin italialaisittain viitottuna. Ajoittain myös venäläinen tulkki viittoi maamiehilleen. Mielenkiintoista oli todeta, että venäläistä viittomakieltä oli verrattomasti helpompi seurata kuin italialaista. Venäläisten ja itäryhmien esiintyminen kongressissa oli rakentavaa. Rautaesirippua ei kuurous näy tuntevan.

Myönnän avajaisten jälkeen olleeni melko epäuskoinen koko kongressin suhteen. Mutta asioiden käsittely nimenomaan pedagogisessa jaostossa, jonka työtä seurasin, osoitti, että Kuurojen maailmanliitto on vakavasti varteenotettava järjestö, joka on pystynyt kokoamaan parhaita asiantunti-

Kuurojen taidenäyttelystä.

Intialainen oli eniten kuvattu kohde.

joita maailman eri puolilta rakentavaan työyhteyteen. Erityisellä ponnekkuudella ja yksimielisesti korostettiin kuurojen pikkulasten varhaisen esiopetuksen merkitystä. Selostuksista kävi ilmi, että kokemus jo on osoittanut kuurojen invaliditeetin tällä tiellä oleellisesti kevenevän, koska vain pikkulapsella on olemassa edellytykset kielen elävään omaksumiseen. Jotta lasta voitaisiin ruveta ohjaamaan jo 2 vuoden iässä, on tärkeää, että hänen kuuroutensa saadaan selville mahdollisimman varhain. Varsin paljon aikaa käytettiin erilaisten meillä tuntemattomienkin kuulonmittauskeinojen selostamiseen.

Kipeällä mielellä oli pääteltävä, että me olemme Suomessa jääneet pahasti jälkeen kehityksessä; meillä ei tiedetä, mitä muualla maailmassa tapahtuu. Emmepä edes tiedä sitäkään, mitä toiset yrittävät omassa maassamme. Meilläkin on jo aika ruveta rakentamaan yhteistyötä kuurojen ja huonokuuloisten, lääkärien, korvalääkärien, lapsipsykologien, kielen tutkijain, tekniikan edustajien, lastentarha- ja kouluväen, kirkon, sosiaalihuoltajien ja yleensä kaikkien niitten välillä, jotka nyt toisistaan tietämättä hoitavat jotakin alaa kuuloinvalidiemme kuntouttamisessa.

Roomalaiskatolisille kongressivieraille mahtoi kohokohtana olla paavin suoma audienssi. Audienssi tapahtui paavin kesäpalatsissa Castelcandolfossa, noin 25 km päässä itse kaupungista. Koko audienssi kuitenkin rajoittui siihen, että olimme kuin sillit tynnyrissä pieneen pihaan ahdettuina kuuntelemassa kovaäänisen lukemia paavin saamia tervehdyksiä. Jokaisen nimen jälkeen kuului kovaäänisistä huikea hurraus. Useimmat naiset olivat pukeutuneet mustiin kirkkovaatteisiin ja päätä peitti joko pitsimantilja tai — nenäliina. Toiset polttelivat tupakkaa, toiset märehtivät purukumia tai söivät eväitään. Ja aina välistä kuului hihkuntaa, oikein suoraa huutoa kuin jalkapallokilpailuissa. Huudon ollessa korkeimmillaan paavi näyttäytyi avoimessa ikkunassa, heilutteli hetken molempia käsiään ja teki lopuksi ristinmerkin samalla sanoen jotakin, luultavasti hän sanoi siunauksen. Kansan vastauksena olivat kättentaputukset ja innostuneet huudot: viva papa, eläköön paavi. Kahteen kertaan tämä näytelmä toistui ja sitten audienssi oli lopussa.

Tukholmalaisen virkaveljeni Svenforsin ja hänen rouvansa kanssa ihmetellessämme tätä markkinamenoa totesimme, että kovaäänisistä tulevat hurraukset eivät olleet tämän yleisön aikaansaamia, vaan olivat nauhoitettuja jostakin muusta yhteydestä, jossa pääosan huutajista muodostivat lapset. Mitään lasten ryhmää ei täällä ollut. Saimme käsityksen, että kovaäänisten välityksellä tahallisesti kiihoitettiin kansaa hurmioon. Meikäläiselle oli audienssi suuri pettymys. Mutta näytti olevan runsaasti sellaista kansaa, jonka usko oli kyllin luja kestämään tällaista, rohjennenko käyttää sanaa, joka pyöri mielessäni — humpuukia. Monet kyyneltyneet silmät ja onnellinen hymy kertoivat, että tällaisestakin menosta joku oli saanut siunauksen.

Kokousohjelmasta johtuen saatoin vain iltaisin ja aamuvarhaisin pintapuolisesti silmäillä Roomaa ja sen elämää. Mitä uudenaikaisin rautatieasema Termini ja sen kupeella kohoava pari tuhatta vuotta vanha kaupunginmuuri symbolisoivat sitä, miten antiikki ja nykyaika sulassa sovussa lyövät kättä toisilleen. Kuutamoinen Kolosseum ja valonheittäjien valaisemat kuvaamattoman kauniit suihkulähteet olivat elämyksiä, joita ei hevin unohda.

Miljoonakaupungissa en nähnyt ainuttakaan humalaista. Kummastuttavaa myös oli, ettei lättähattupärinäpoikia ja kireähousuisia poikatyttöjä näkynyt missään. Mahdamme olla suuren maailman muodista ainakin vuoden myöhässä. Poliiseja oli runsaasti, mutta vielä enemmän oli pappeja. Nuorten, sivistyneen näköisten pappien vanavedessä kulki tavallisesti joukko nuoria. Mieluisimpia hetkiä minulle olivat milloin minkin kirkon aamuja iltamessut, joissa kaukaisen Pohjolankin asukas sai tunnun rauhasta, joka kaikesta huolimatta liikkuu siellä, missä sydämet aukenevat totuudelle, joka on ikuista kaupunkiakin ikuisempi.

ELSIE ROOS:

PYHÄN FILIPPUKSEN LÄHTEET AILETISSA

Puolivälissä Eritrean satamakaupungin Massauan ja Kerenin välillä erkanee kylätie länteen. Se kulkee hiekkaisen erämaan läpi, jossa jotkut piikkiset akasiapuut, eukalyptuspuut ja kaktukset antavat vaihtelua maisemalle. Parinkymmenen kilometrin jälkeen näemme kukkuloita, jotka nyt sadekauden alussa ovat muuttuneet keltaisen ruskeista viheriöitseviksi. Kukkuloitten takana nousee korkeita vuoria, joitten välisessä laaksossa pulppuaa monia kymmeniä kuumia lähteitä. Niitten vettä kansa pitää pyhänä ja lääkitsevänä ja niissä kylvetään suurin joukoin. Kemistit ovat tutkineet veden ja löytäneet siitä radiumia, jodia, rikkiä ja rautaa. Pehmeää ja miellyttävän tuntuista se on. Nämä vuoret ovat kauan sitten olleet tulivuoria ja luultavasti nämä lähteet ovat saaneet alkunsa niistä. Vesi on niin kuumaa, että kananmuna siinä kovettuu. Kun maakalaiset lähestyvät lähdettä, polvistuvat he sen reunalle, tekevät ristinmerkin ja suutelevat maata sen laidassa. Näillä seuduilla ei kukaan tohdi varastaa, silloin Pyhä Filippus rankaisisi häntä. Muualla on hyvin yleistä, että kokonaiset ryövärijoukot liikkuvat ryöstämässä. Suurimman lähteen lähellä on iso viikunapuu ja sen oksille heittävät poislähtevät jonkun risaisen vaatekappaleensa. Silloin jää tauti sinne, he uskovat. Vain neljän kuukauden aikana ihmiset voivat vaeltaa tänne. Muina aikoina riehuvat malariasääsket tällä matalalla seudulla tuhotöitään tekemässä. Asmarasta tänne matkustaessa joutuu laskeutumaan n. 2.225 m, joten sydänvikaiset tuntevat siitä vaivaa.

Pitkissä parakeissa asuu monenvärisiä ja näköisiä, mustia, ruskeita, keltaisia ja valkoisia. He ovat

Majat, joissa kylpyvieraat asuivat. Kuumimpana aikana nostettiin vuoteet yöksi taivasalle.

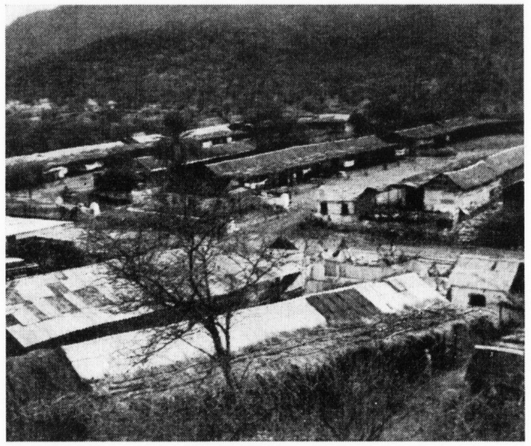

»Kylpylän» asutuskompleksi ylhäältä vuorelta katsottuna.

ryhmittyneet kansallisuutensa ja uskontonsa mukaan. Muhamettilaiset eivät voi syödä muuta lihaa kuin Muhametinsa nimessä teurastettua, israelilaiset eivät myöskään halua syödä kristittyjen kanssa yhdessä, heilläkin on omat sääntönsä. Koptilaiset, eritrealaiset ja etiopialaiset ovat vähemmän tarkkoja ja joskus köyhät uskaltavat syödä meiltä jääneitä tähteitä, joita ei kuumuuden tähden voi seuraavaan päivään säästää. Pieni italialainen hotelli siellä on ja kreikkalainen baari, jota harmaapartainen ukko hoitaa. Sanotaan, että joka paikkaan, johon kreikkalainen asettuu, syntyy baari. Me keitimme omalla priimuksellamme sen vähäisen ruuan, jota kuumuudessa jaksoi syödä. Eniten nautimme hedelmiä ja vihanneksia ja joimme sitruunamehua tai söimme vesimelsoneja, jotka virkistivät helteessä. Niitä kaupustelijat toivat lähistössä olevista hedelmäpuutarhoista päivittäin. Myös kanoja, vuohia ja oinaita kaupusteltiin usein. Lihaa ei voida siinä muodossa kuin me sitä ostamme koskaan ostaa, se olisi ollut aivan pilaantunutta helteessä. Vieraitten joukossa oli vieläpä Haile Selassien tytär, joka viikon aikana nautti lähteitten kylvyistä.

Köyhät kylpivät varhain ennen auringon nousua tai sen laskun jälkeen syrjässä olevissa lähteissä, mutta varsinaiset kylpyvieraat vuokrasivat oman kokosmatolla verhotun lähteen, jota oma palvelija hoiti, vartioi sitä muiden siellä kylpiessä ja tyhjensi sen kun sieltä oli noustu. N. 20 minutin jälkeen

Lähteet ovat suojatut palmumatoilla.

siihen oli virrannut uutta vettä lähteensuonesta. Lähde oli niin iso, että siinä saattoi maata suorana ja pohja oli siistin hiekkainen. Vesi oli n. +40° asteen kuumaa. Kylvyn jälkeen poika toi lasillisen samaa vettä lähteestä, josta otettiin ainoastaan juomavettä. Kylvyn päälle maattiin aina tunti tai enemmän. Silloin hikoili kovasti ja rentoutui. Samat henkilöt tulevat vuosi vuoden jälkeen uudestaan, jos vaan voivat, niin virvoittavalta tuntuu tuo »kuurikylpeminen». Nykyajan kiireisille eurooppalaisille tekee varsin hyvää todella jättää kaikki touhu ja hiljentyä Jumalan ihmetekojen eteen tässä valtavassa luonnossa.

Läheisen kukkulan laella oli pieni, koptilainen temppeli, jossa pidetään messu joka aamu klo 4. Se kestää monta tuntia riippuen siitä, sattuuko silloin olemaan jonkun pyhimyksen muistojuhla. Siellä käytettiin kuollutta geez-kieltä, jota vaan papit ja munkit ymmärtävät. Sitten luettiin jonkun pyhimyksen elämäkerta, laulettiin yksitoikkoisia lauluja, suitsutettiin pyhää savua ja sitten nosti pappi ristillä varustetun sauvansa ja kansa tuli polvistuen sitä suutelemaan saaden siten syntinsä anteeksi. Hetki oli heille pyhä, mutta meille se vaikutti masentavalta, kun todellinen vapauttava evankeliumi puuttui. Kaikki ovat tietämättömyyden ja lainorjuuden kahleissa. Miten onnellisia olemmekaan, jotka omistamme Vapahtajan, syntien anteeksiantajan, elämän ja armon tuojan. —

Koptilaisessa kirkossa on paljon ortodoksisen kirkon perinteitä, sillä se on sen tytärkirkko tavallaan. Siitä muistuttavat pyhimys ja Mariapalvonta. Kun pieni koptilainen poikanen tuli huoneeseeni ja näki suojelusenkelin kuvan, sanoi hän: »Pyhä Maria», se oli hänestä luonnollinen asia. Ennen lähetettiin Etiopiaan piispoja Egyptin kreikkalaiskatolisesta kirkosta, nyt heillä on omansa ja toimivat itsenäisenä kirkkona.

Luostareita ja munkkeja on paljon. Matkustimme parin vuoren huipuilla sijaitsevan luostarin ohi. Tuntui käsittämättömältä, miten sinne voi päästä, mutta kuulimme sitten, että sieltä pudotetaan köysitikapuut alas, ja niitä myöten tullaan sinne. Ei kukaan nainen ole koskaan ollut niissä. Joskus munkit, mustissa kaavuissaan, köysi vyötäreillään ja sauva kädessä lähetetään kerjäämään ja kansa köyhyydessään antaa heille almuja. Sanotaan, että n. 1/10 kansasta on munkkeja, mutta se ei ole mikään varma tieto. Ei edes kansan luvusta olla aivan varmoja.

Iltasin, kun tähdet syttyvät, näkyy ympäröivillä vuorten rinteillä lammaspaimenten sytyttämiä tulia. Hyenat ja leopardit vaanivat saalistaan. Paimen on tehnyt aitauksen orjantappuran oksista, jonka sisälle lampaat iltaisin ajetaan. Aukon eteen paimen itse asettuu makaamaan, joten petoeläimen täytyy astua hänen ylitseen, kun etsii ryöstösaalistaan. Uudella tavalla ymmärsin Jeesuksen sanat Joh. 1,7: »Se, joka ei mene ovesta lammastarhaan, vaan astuu sisälle muualta, on varas» sekä: »Minä olen ovi».

Auringonlaskun aikaan muhamettilaiset kokoontuvat vuorenrinteelle rukousmattoineen, polvistuvat itään päin kääntyneinä ja painavat päänsä maahan rukoilemaan. Suuri valkoisiin vaippoihin kääriytynyt joukko vaipuu hartaaseen rukoukseen. Ei siinä todistajarohkeutta puutu. Mutta se on mieleenpainuva näky ja samalla on murheellista ajatella, että koko elämänsä saavat lain orjina koettaa ansaita itselleen taivaan autuuden. Miten onnellisia olemmekaan, joilla on Vapahtaja, syntien anteeksi antaja, lain orjuudesta vapauttaja.

Kun nousi laakson yläpuolelle näki sen edessään auringonlaskun violetit varjot syvänteissä ja Pyhän

Erästä etäämmällä olevaa lähdettä katsomassa. Vesi juoksee putkesta.

VILHO NENONEN:

Jouluaaton löytölapsi

Antti Koivupuro oli jo yli 40-vuotias mutta huolimatta ikävuosistaan oli vanhapoika Antti monesta asiasta yhtä tietämätön kuin koulupoika. Varsinkin asioista mitkä koskivat toista sukupuolta, perhettä ja perhe-elämää. Oma äitinsäkin häneltä oli kuollut jo niin aikaisin, ettei Antilla ollut hänestä haaleintakaan muistoa, ja isästään tiesi hän vieläkin vähemmän.

Sukulaistensa kasvattamana maaseudulla ankarassa kurissa ja työssä hänestä oli tullut voimakas, joskin hiukan hiljainen ja itseensä sulkeutunut. Harvoin antautui hän keskusteluun kenenkään kanssa ja vielä harvemmin nähtiin hänen hymyilevän, paitsi milloin lapsia oli lähettyvillä. Lasten parissa hän tuli hyvin toimeen, rupatteli ja naureskeli heidän kanssaan. Pienessä maalaiskylässä oli tuskin ainoatakaan pikkuista pellavapäätä, joka ei olisi kaivannut Anttia, kun tämä määrättyyn täysi-ikään päässeenä katsoi sopivammaksi siirtyä läheiseen suureen satamakaupunkiin katsoakseen elämänuran itselleen. Elämäntavoiltaan säännöllisenä, terveenä ja voimakkaana ei Antin tarvinnutkaan kauan etsiä itselleen työpaikkaa. Onnellisen sattuman kautta — erään kaukaisen sukulaisen avulla — hän pääsi poliisilaitoksen palvelukseen ja siten leipään käsiksi.

Kaksikymmentä vuotta kului ja, kuten sanottu, ei Antti Koivupuron elämässä tällä ajalla sattunut mitään erikoista. Hän sai ylennyksiä ja palkankoroituksia, näki elämän eri vivahduksia ympärillään, miesten vaihtuvan paikoillaan, toisten tulevan, toisten menevän, mutta — hän itse kävi kuin kello samaa ratastaan ympäri. Kaksikymmentä vuotta hän oli kulkenut samoja katuja pitkin, joitten jokaisen pienimmänkin kolon hän tunsi säkki-

Kaksikymmentä vuotta hän oli kulkenut samoja katuja pitkin.

pimeässä yössä, ja saman ajan hän oli asunut yksinkertaisesti kalustetussa nuorenmiehen huoneessaan tuntematta koskaan halua muuttaa nykyaikaisempaan asuntoon. Vain yhden kerran oli Antin kaksikymmenvuotisen palveluksen ajalla sattunut sellainen tapaus, joka lyhyeksi ajaksi oli tehnyt päivät toisia merkityksellisemmiksi. Antti oli silloin tutustunut nuoreen naiseen, joka palveli eräässä kau-

---

Filippuksen pyhät lähteet siellä täällä heijastivat taivaanruskotusta. Valtavat vuorijättiläiset ja niitten ympärillä ylätasankoja jotka antoivat lääkitystä ruumiille sielun janon jäädessä tyydyttämättä.

Niitten rinnalla ihminen kutistuu kovin pieneksi ja psalmintekijän sanat nousivat eteen: »Mitä on ihminen, että muistat häntä ja mikä ihmislapsi, että pidät hänestä huolta.» Ps. 8: 5.

Antti istui valkoisen vuoteen ääressä ja piti voimakkaassa kädessään Eevan kättä.

passa, josta Antti osti tupakkansa. Silloin näytti todella siltä, että heidän molempien kohtalo oli yhtyvä yhdeksi. Mutta eräänä päivänä oli Eevan paikka kauppaliikkeessä vapaana. Antti oli ensi kerran eläessään todella huolestunut, sillä isku oli huumaava. Joka päivä kulki hän kuin tuskallisessa unessa suuren sairaalarakennuksen portista sisään, istui valkoisen vuoteen ääressä sallitun ajan ja piti suuressa, voimakkaassa kädessään Eevan hentoa kättä, joka päivä päivältä muuttui kuultavaksi kuin lasi. Mikään inhimillinen voima ei voinut pelastaa Eevaa. Kukoistava elämä kuihtui ja sammui kauniina valoisana kesäaamuna.

Antti Koivupuronkin päivät näyttivät kulkevan entistä rataansa, mutta kukapa tuosta täsmällisestä ja velvollisuudentuntoisesta vanhasta poliisivirkailijasta olisi voinut huomata, miten tyhjää tyhjempi hänen sydämensä oli. Vain kirkkomaan erään hautakummun ruusupensas näki yksinäisen miehen usein pysähtyvän ääreensä muistoihin syventyneenä.

Kostean raaka tuuli puhalsi mereltä päin ja ihmiset liikkuivat tavallista nopeammin kaduilla. Monella oli kuitenkin toisenlaiset syyt kiirehtimiseensä. Olihan jouluaatto, juhlien juhla. Joku suuri rahtilaiva teki lähtöään satamasta, ja kävellessään poliisivartiokonttoriin ajatteli Antti Koivupuro säälillä merimiehiä, joitten tuli lähteä myrskyiselle merelle jouluksi. No niin. Olihan hänenkin mentävä virkatoimiinsa silloin, kun toiset valmistuivat viettämään ilon ja rauhan juhlaa kotipiirissään, mutta omasta vapaasta tahdostaan Antti olikin tarjoutunut palvelukseen sellaisen edestä, jolla oli koti, vaimo ja lapset. Hänelle, vanhallepojalle, oli samantekevää missä oli ja oikeastaan työssäolo olikin parempi kuin istua yksin sellaisena iltana yksinäisessä kodissa.

Antti Koivupuro astui poliisivartiokonttorin portaita ylös. Ehdittyään ottaa muutaman askeleen pysähtyi hän ja katseli kummastuneena pientä vaatemyttyä, joka oli laskettu porrasaukeamalle. Vielä uteliaammaksi hän tuli kumartuessaan ja ottaessaan kirjelapun mytyn päältä. Avatessaan sen luki hän:

»Ystävällinen Poliisi!

Jätän tämän ainokaiseni, pienen tyttöni, Teidän hoiviinne. Olen väsynyt elämään, joka minulle ja minun kauttani pienokaiselle antaa vain jatkuvaa kurjuutta. Mieheni on kuollut . . .

Olkoon elämä suosiollinen pikku Eevalle!

Anja Palosuo.»

»Pikku Eeva, pikku Eeva», hoki Antti Koivupuro ja lämmin veriaalto tulvahti hänen sydämeensä. Samassa hän kuitenkin muisti taas portailla olevan vaatemytyn, joka liikahti hiukan. Hellävaroen nosti hän kevyen vaatemytyn syliinsä ja nousi jäljellä olevat portaat nopeasti ylös. Juuri kun hän avasi oven, alkoi pieni ihmisen alku hänen sylissään itkeä. Vartiokonttorissa oli vaihdon aikana miehiä kuten tavallisesti enemmän ja kaikkien katseet kohdistuivat kummastuneina Antti Koivupuroon, jolla oli itkevä vaatemytty sylissään.

— Koivupuro on nähtävästi saanut jo joululahjansa, nauroi ylikonstaapeli Koste.

— Sinäpä sen sanoit, vastasi Koivupuro.

— Enkelikö lienee jättänyt tämän tuonne portaille — — — tiedä häntä? Mutta kaiketi tämä lahja on otettava vastaan, vai mitä? Lue tuo kirje!

Ylikonstaapeli Koste luki kirjeen. Eihän se tavallaan ollut mikään harvinainen tapaus. Olihan tällaista tapahtunut joskus ennenkin. Mutta eniten kiinnosti häntä tämä pikku tytön nimi.

— Tämän pikkuisen nimi siis oli Eeva ja ihmeellistä . . .

Hän aikoi jatkaa, mutta huomasi samassa koskettaneensa Antin arkaan kohtaan. Antin nuoruuden rakkaushan ei ollut mikään salaisuus. Antti oli punastunut ja aukoili kömpelösti pienokaisen siteitä, joka nyt katseli suurilla sinisillä silmillään tuntemattomia miehiä ympärillään.

— Ei se olekaan hullumman näköinen, sanoi eräs joukosta.

— Sano, että hän on suloinen kuin enkeli, sanoi ylikonstaapeli Koste.

— Äidistä oli kai myöskin liian julmaa riistää tuollaiselta enkeliltä kaunista elämää, vastasi Koivupuro.

— Eihän sitä tiedä etukäteen sanoa, lastenkoti, katu . . .

Antti Koivupuro katsoi kummastuneena toveriinsa. — Mutta jos minä otan tytön, sanoi Koivupuro.

— Aiotko todella pitää lapsen joululahjanasi?

— Eipähän minulla ole muutakaan, vastasi Antti.

— Totisesti. Sinä olet oikeassa.

— Ja parempaan hoivaan ei lapsi voisikaan joutua. Olkoon onneksi! sanoi Koste liikutettuna. — Mutta, lisäsi hän sitten, lapsihan tarvitsee äidin, kasvatusäidin.

— Se on totta. — Antti siveli leukaansa epätoivoisena.

— Jouluaatto on alussa. Ehkä se tuo vielä lapselle äidin ja sinulle . . .

— Voi, veikko, sitä se ei tuo . . . enää.

— Selviydytkö sinä tästä nyt sitten yksin? Aion kiirehtiä kotiin, sanoi Koste

— Kyllä koetan. Melkeinpä on jo tiedossanikin eräs naapurin rouva, jolle voin lapsen jättää aina silloin kun olen poissa. Hyvää joulua!

— Samoin itsellesi ja — pienokaisellesi, vastasi Koste ja Antista tuntui, ettei joulutervehdys ollut soinut kauniimmalta koskaan ennen.

Entinen yksitotinen, hiljainen Antti Koivupuro oli aivan kuin muuttunut, aivan kuin nuortunut. Askel oli kepeämpi, huulilla oli valoisa hymy. Elämä oli aivan kuin silloin kerran, sen entisen

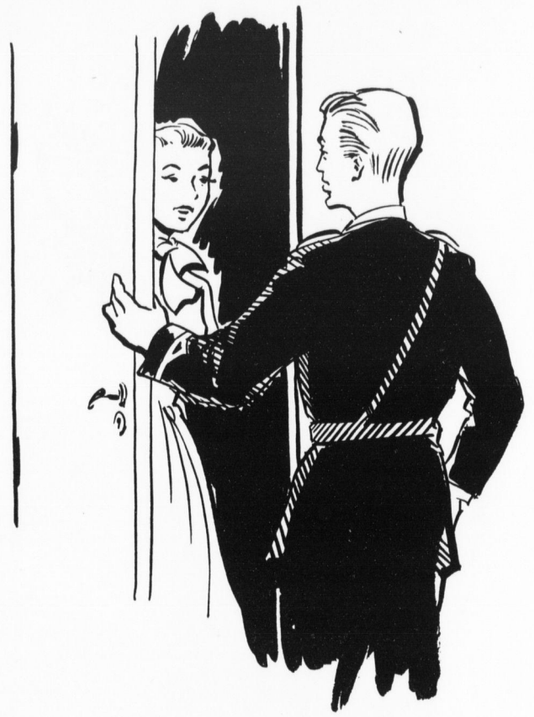

Mutta eräänä päivänä ilmestyi vartiokonttoriin vaaleahko kaunis nainen.

Jokainen kaupungin asukas oppi tuntemaan Antin ja Eevan, kun he yhdessä vapaa-aikoina kiertelivät kaupungilla.

Eevan kanssa, joka lepäsi kirkkomaan mullassa. Mutta ehkä tämä olikin taivainen tahto? mietti Antti ja silloin saattoi hän hymyillä lempeintä hymyään, leperrellä kuin lapsi pikku Eevalle, joka osasi jo jokeltaa »itä, itä».

Jokainen kaupungin asukas oppi pian tuntemaan Antin ja Antin Eevan, kun he yhdessä vapaa-aikoina kiertelivät kaupungilla. He olivat eroittamattomat, eikä ollut ketään, joka ei olisi ystävällisesti hymyillyt tälle parille. Poliisivartiokonttorissa, jonne Eevan piti usein päästä Antin seuraksi, oli hänellä »ihailijoita» enemmän kuin tarpeeksi. Hän oli melkeinpä jokaisen »joululahja», josta ylpeiltiin.

Ensin alussa koetettiin saada selvää Eevan äidistä. Pidettiin kuulusteluja, tehtiin kyselyjä, mutta tuloksetta. Lähipäivinä ei sattunut yhtään sellaista hukkumistapaustakaan, jonka olisi voinut sovelluttaa lapsen äitiin. Asia hautautui n.s. selvittämättömiin tapauksiin.

Mutta eräänä päivänä ilmestyi vartiokonttoriin vaaleahko, kaunis nainen, joka kysyi Antti Koivupuroa. Antti hätkähti nähdessään rouvan. Hänen piirteensä, varsinkin silmät ja huulten ympäristö, muistuttivat valehtelematta pikku Eevaa.

— Nimeni on Anja Palosuo. — Tahtoisin puhua

Ovesta tulla tupsahti nuori, kaunis tyttö.

kanssanne kahden kesken — niin . . . ehkäpä muistatte? hän sanoi.

Antti Koivupuro vei hänet sisemmälle ja sulki oven.

— Te olette siis Anja Palosuo, sanoi Antti.

— Aivan niin, vastasi rouva ja hymyili läpi kyynelten.

— Te olette pikku Eevan äiti? toisti Antti aivan kuin varmistautuakseen.

— Jumala suokoon minulle anteeksi, huokasi rouva. Sitten hän jatkoi:

— Heittäydyin silloin mereen, mutta epätoivoinen yritykseni ei onnistunut — onneksi. Satamasta oli juuri lähdössä suuri rahtilaiva ja . . .

— Nyt minä muistankin sen, mutisi Antti.

— . . . sieltä huomattiin minut vedessä. Minut saatiin viime hetkessä ylös ja ennenkuin olin tullut tajuihini, oli laiva jo kaukana merellä matkalla kaukaiseen päämääräänsä. Seurasin luonnollisesti mukana. Uudessa maassa sain pian työtä, säästin ja nyt matkustin tänne . . .

— Isä, isä! Saanko tulla sisään? Heleä tytön ääni kuului oven takana.

Antin kasvoilla vaihteli väri. Epävarmoin askelin meni hän sitten ovelle, aukaisi sen, josta heti tulla tupsahti nuori, kaunis tyttö ja kiertäen kätensä Antin kaulaan suuteli tätä poskelle. Kaikki tapahtui melkeinpä silmänräpäyksessä. Sitten oli tytön vuoro hämmästyä ja punastella huomatessaan vieraan naisen. Hän aikoi siirtyä takaisin, mutta Antti tarttui lempeästi hänen käteensä ja vei hänet tuolille. Hetkisen oli paljon puhuva äänettömyys. Lopulta sai Antti vaivoin äänensä värähdellessä sanottua:

— Rouva Palosuo. Tässä on teidän tyttärenne Eeva. Hän on ollut minulle nämä vuodet kuin omani . . .

Rouva Palosuon silmiä peittivät kyyneleet.

— Sinähän kuulit, Eeva, mitä sanoin . . .?

— Mutta minä tahdon pitää sinut, sanoi Eeva ja tarttui Antin käteen.

— Tietysti sinä saat hänet pitää, sanoi rouva Palosuo. Minä . . . minä tahdoin vain nähdä sinut . . . ja että olet ollut hyvässä suojeluksessa . . .

Antti Koivupuro katsoi tyttärestä äitiin ja äidistä tyttäreen ja sitten — ennenkuin itsekään tajusi — astui rouva Palosuon luo ja tarttui tämän käteen sanoen:

— Minä toivon, että . . . että saisin Eevalle jälleen äidin, mutta yhdellä ehdolla, ettei häntä eroteta minusta.

Mitä rouva Palosuo sanoi tähän selvisi muutaman päivän kuluttua, kun he sinä jouluna kolmisin viettivät elämänsä onnellisinta juhlaa omassa kodissa ja — eroittamattomin sitein.

BROR MALMBERG:

KAKSI RANSKALAISTA JOULULEGENDAA

Tässä esitetyt kaksi joululegendaa ovat kaakkois-Ranskassa sijaitsevasta Provensesta. Siellä on tapana koristaa jouluseimi pienillä, poltetusta savesta valmistetuilla esineillä, jotka on puettu samoin kuin itse Provensen asukkaatkin. Legendoissa ajatellaan, että nämä hahmot voivat sekä puhua että toimia. Kertomuksessa kolmesta paimenesta kuvataan evankeliumin sanoman saattamista niille, jotka näyttävät yksinkertaisimmilta ja heikoimmilta. Jälkimmäisessä legendassa kuvataan Jeesusta koko luomakunnan Vapahtajana ja kuinka sen vuoksi kaikki luodut olennot kunnioittavat hänen syntymäänsä. Se osoittaa meille myös, että itsensä uhraava saa nähdä Vapahtajansa.

* * *

Kertomus kolmesta paimenesta
eli
kuinka paratiisin näkymiä raotettiin eräälle kuuromykälle ja sokealle

Agnel oli vain paimen pitkine yläpäästään kaartuvine sauvoineen. Hänellä oli kannullinen uuhen maitoa. Cabrier, joka oli vanha, sokeutunut juustontekijä, kantoi suuren, harmaan manttelinsa alla muutamia juustoja. Pastroulet — nuori kuuromykkä paimen — kantoi Jeesuslapselle lahjaksi pientä lammasta olkapäillään ikäänkuin se olisi ollut elävä karvakaulus.

Kaikki nämä kolme tulivat Betlehemin läheisiltä kukkuloilta, joilla he, kuten kaikkina muinakin öinään olivat vartioineet lampaitaan.

Mutta tämä yö on ollut tavallisuudesta poikkeava.

Jeesus on ilmoittanut syntymästään — mutta ei betlehemiläisille, jotka olivat kieltäneet asunnon saannin hänen äidiltään. Sitäpaitsi Hän oli tahtonut, että suurin tapaus, mitä milloinkaan koko maailmassa voi tapahtua, oli ensinnä ilmoitettava yksinkertaisimmille ja köyhimmille.

Suuren ilmoituksen ja uutisen levittäjiksi ihmisten keskuuteen oli valittu nämä kolme paimenta, jotka valvoivat karjaansa tähtien loisteessa.

Paimenten esimiehen, Agnel'in oli vuoro valvoa tänä yönä. Ahtaat ja matalat lammashuoneet oli vain puoliksi kaivettu maahan. Mutta Agnel itse istui lammashuoneen edustalla ja lämmitti itseään nuotion tulen valossa. Samalla hän seurasi tähtitaivasta ja sen liikkeitä. Näin hän oli tehnyt koko elämänsä ajan paimenena.

Pohjoisessa Pohjantähti — Pikku Karhu, joka ikuisesti kiertää itsensä ympäri — ja tuolla on Arcturus — ja — ja, mutta, mikä on tuo tähti? — Agnel ei enää käsitä mitään. Eikö hän tunne tähtitaivasta? — Eikö hän enää voi luottaa omiin silmiinsä?

Hänen näkönsä pettää, mutta kuulokin pettää samanaikaisesti. Hän ei voi enää luottaa kuuloonsakaan, sillä hän kuulee nyt värähtelevää ääntä muutoin hiljaisessa ilmassa. Loputtoman hiljaisuuden takaa hän kuulee tuskin kuultavaa laulua.

Nyt hän avaa lammashuoneen oven ja huutaa: — Cabrier! Cabrier! Nouse ylös! Herätä Pastroulet!

Cabrier, vanha paimen, joka nyt on sokea ja jonka tehtävänä on valmistaa juustoa — hänellähän on korvat kuulla tai olla kuulematta musiikkia. Ja tuon nuoren kuuromykkä Pastroulet'in silmät kyllä voivat nähdä tähtitaivaan ja mitä siellä tapahtuu.

Mutta silloin — pimeässä lammashuoneessa, kuuluu Agnel'in takaa sokean Cabrier'in ääni hämmentyneenä:

Valoa! — Minä näen valoa!

Ja mikä on tämä toinen ääni, jota Agnel ei tunne? — Se on varmasti kuuromykkä Pastrouelet'in — hänen, joka ei milloinkaan ole puhunut!

Musiikkia! Minä kuulen musiikkia!

Cabrier ja Pastroulet tulevat ulos hämmästyneinä. Sokea näkee — kuuro kuulee! Sokea näkee tuon uuden tähden. Eikä hän näe mitään muuta

Jouluseimen kuvien valmistusta Provensessa.

Jouluseimi Provensen maaseudulla.

kuin sen — mutta hän näkee sen paremmin kuin Agnel. Se näyttää lähteeltä, joka valuu vain valoa.

Ja nyt kuuro ja mykkä kuulee musiikkia. Eikä hän muuta kuulekaan, ei edes Agnel'in ääntä, mutta hän kuulee paremmin kuin Agnel hyvän Jumalan soittoa.

Onko kuuleminen aina näin kaunista?

Enkeli, huudahtaa sokea. Enkeli tulee tänne tähdestä, loistavin sätein. Hän on varmaan loistavampi kuin tähti, loistavampi kuin aurinko — jospa voisin nähdä myös auringon.

Mutta Agnel näkee tuon tähden miltei samanlaisena kuin muutkin tähdet ja hän kuulee vain heikkoa huminaa. Mutta, kun hän katsoo sokean silmiin ja kuulee kuuromykän äänen, niin hän ymmärtää, miten käsittämättömiä ovat taivaan ihmeet, joita näytetään vain sokealle ja kuurolle.

Sokea Cabrier näkee enkelin lähestyvän häntä ja hän saa oikean kuvan enkelistä. Kuuromykkä kuulee enkelin laulun ja sanoo:

Jumalan lapsi on syntynyt Betlehemissä. Enkeli käskee meitä menemään tuon lapsen luokse —. Hän on suurin kuningas koko maailmassa. Me tunnemme Hänet siitä, että Hän on köyhin lapsi koko maailmassa, ei kehtoa ei kapaloa.

Mutta aina ihmeet loppuvat. Cabrier ei näe enää mitään. Pastroulet ei enää kuule mitään, ei hän enää kuule laulua. Jumala, joka oli hänelle avannut silmänräpäyksellisesti paratiisin, antaa sekä kuuron että sokean jäädä jälleen kuuroksi ja sokeaksi.

Mutta Agnel puhaltaa paimentorveensa pimeässä yössä julistaakseen suurta ihmettä kaikille ihmisille. — Ja sitten nämä kaikki kolme lähtevät Jumalansa luokse.

Tärkeintä on se, että he tulivat ensinnä seimen luokse vaatimattomin lahjoin. — Cabrier polvistuu hiljaa Jeesuslapsen eteen ja itkee.

Paimenten joulumessu St-Paul de Vence'ssä, Paimenet saapuvat kirkkoon lampaineen ja rummunlyöjineen.

Voi sinua raukkaa, sanoo Agnel, sinä et näe Jeesusta.

— Itken, jotta näkisin hänet, vastaa Cabrier. Minä näen! — Minä näen Hänet!

— Ja minä, minä kuulen, kuinka hän jokeltaa, huudahtaa Pastroulet, hän, joka on sekä kuuro että mykkä.

Tällaisten puutteitten keskellä — ei siihen riitä köyhyyskään — Jumala antaa ihmeensä tapahtua. — Mutta Jeesuslapsen ihmeessä — sehän on kaikkien aikojen ihme ja koko maailmalle — se toteutettiin ja näytettiin sokean Cabrier'in ja kuuromykän Pastroulet'in kautta.

Kertomus kalastajasta

eli

Jeesuslasta rakastavan kalan ihmeestä

Päivän ensi tunneista saakka olivat kiltit betlehemiläiset tuoneet lahjojaan. He olivat noutaneet niitä puutarhoistaan, työpajoistaan tai liikkeistään. Kätköistään he olivat ottaneet kauneimmat tavaransa lahjoittaakseen ne Jeesukselle.

Aivan yhtä yksinkertaista se ei kuitenkaan ollut Tramaili'lle, kalastajalle, joka tahtoi lahjoittaa suuren ja komean kalan. Eihän kaloja poimita kuin hedelmiä puutarhasta. Ei niitä myöskään leivota kuin leipiä; ei niitä myöskään ole laatikossa valmiina, kuten lakanoita. Ne täytyy pyydystää. Ei ole aivan jokapäiväistä, että kalat ovat pyydystettävissä.

Isä Tramail oli koko yön turhaan puuhaillut veneineen joella. Hän oli heittänyt nuottansa kaksikolmekymmentä kertaa, mutta aina saanut vesiperän; pyydyksessä oli ollut vain tähtien valon heijastusta ja aamuruskon kajoa. Väsyneenä ja pettyneenä hän lähti kotimatkalle, kun . . .

— Tramail! Etkö lähde seimelle katsomaan Jeesusta?

Se oli eräs hänen ystävänsä, joka toiselta rannalta hänelle huuteli.

— Mille seimelle?

— Etkö tiedä, että hyvän Jumalan lapsi on syntynyt, lapsi, joka on ihmislapsen kaltainen ja joka nukkuu tuolla luolassa. Kaikki sinne kiiruhtavat hänet nähdäkseen ja heillä on lahjoja: lampaita, kanoja, villoja, munia, hedelmiä, lihaa, kukkia, häkkilintuja. Itse vien lehmäni voidakseni antaa lämmintä maitoa lapselle ja palvelijani teurastaa porsasta tehdäkseen verimakkaraa . . .

Tramail oli hurskas mies. Hänkin olisi tahtonut mennä kumartamaan suuren Jumalan lasta.

— On niin ikävästi, että minulla ei ole kalaa, vastasi Tramail. Olisin voinut antaa kaloja syntymälahjaksi.

Mutta vedessä oli eräs suuri forelli kuullut kaiken tämän. Forellin nimi oli Cascadette; nyt se hankasi selkäänsä veneen kölipuuta vasten. — Ah, kunpa minäkin saisin nähdä Jeesuslapsen, sanoi Cascadette itsekseen. Että tuo suuri lehmäkin saa mennä seimen luokse. Vieläpä porsaskin teurastetaan rakkaudesta hyvään Jumalaan. Lammas saa uhrata villansa, kana muniaan. Vieläpä kasvitkin saavat antaa hedelmiään ja kukkiaan. Minä raukka olen ainoa, joka en voi nähdä tuota suurta ihmettä . . .

Mutta Tramail mietti, kuinka hän tohtisi mennä luolalle tyhjin käsin. Miksipä ei voisi vielä kerran yrittää nuotalla?

— Pieni Jeesus, oi pieni Jeesus, ajatteli forelli, joka huomasi kalastajan tekevän valmistuksiaan — hän heittää nuotan. Ellen nyt äkkiä lähde tästä, niin joudun vangiksi. Mutta jos minut pyydystetään, niin minut viedään Jeesuslapsen luo! . . . Jospa en liikautakaan itseäni. Pieni Jeesus, anna minulle voimia, jotta en lähtisi pakoon. Tahtoisin niin mielelläni Sinut nähdä. Olisi ihanaa kuolla, kun minua luovutetaan Sinulle, joka olet minut luonut.

Mutta Tramail veneessään onkin luopunut nuottansa heittämisestä. Mitä se kannattaisi? Hän oli kymmeniä kertoja yrittänyt yön aikana. Nyt auringon noustua on vähiten toiveita, sillä vain auringon kimallusta nuotassa olisi.

Cascadette näkee veneen lipuvan kauemmaksi virralla.

Oh, pienet häkkilinnut saavat nähdä Jeesuksen, lammaskin saa silmätä häntä ja lehmä, joka saa antaa maitoaan. Heillä on onnea. Enkö minä saisi, hyvän Jumalan luoma, kalaraukka. Eikö minulla ole oikeutta nähdä hyvää Jumalaa, joka on tullut ihmiseksi? Eikö hän astunut alas taivaasta myös vedessä elävien kalojen puolesta? . . . Vene häviää . . . toivo häviää, toivo saada nähdä Jeesuksen ja kuolla hänen hyväkseen. Miksi en valitsisi tätä kaunista kuoloa ennemmin kuin joutua hauen kitaan? Tai samaan nuottaan huomenna, kuukauden tai vuoden kuluttua?

Silloin Cascadette muistaa, että hänhän voi uida virtoja ylös hyppyjen avulla. Hän kokoaa kaikki voimansa, kaiken rohkeutensa ja — hyppää — Tramail'in veneeseen.

Tramail ei aiemmin ole koskaan nähnyt tällaista. Se on ihme! — Forelli hyppää veneeseen juuri sillä hetkellä, kun hän valittaa, ettei hänellä ole mitään Jeesukselle uhrattavaa.

Hetkessä sitoo kalastaja veneensä rantaan ja lähtee rinnettä ylös. Sormensa hän on pannut kou-

LAINA VAINOLA:

LEONARDO DA VINCI

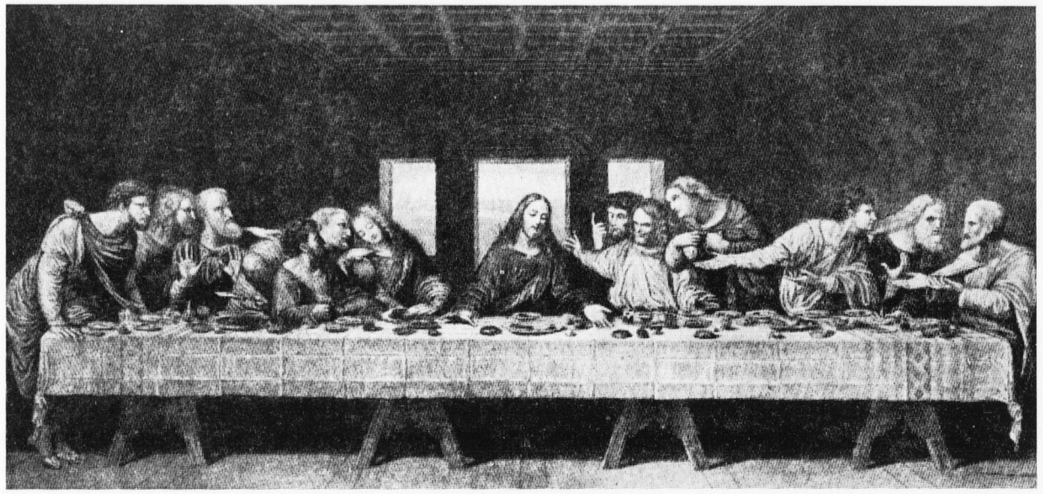

Leonardo da Vinci: Pyhä Ehtoollinen.

Vähänkin aikaansa seuraava tai historiasta kiinnostunut lukija on silloin tällöin kuullut tai lukenut lehdistä »Mona Lisa» taulusta, maailman arvokkaimmasta maalauksesta. Siinä väreilee Mona Lisan hymy niin elävänä ja arvoituksellisena, että katselija lumoutuneena jää miettimään salaperäisen hymyn aihetta. Eräät historioitsijat pitävät oletamuksenaan, että mallihenkilönä olisi ollut eräs herttuatar, taiteilijan salainen rakastettu tai nuorukainen, jonka taiteilija olisi pukenut naisen vaatteisiin. Niin monenlaista arvelua siitä on syntynyt, mutta mikään niistä ei ole vielä antanut varmaa tietoa. Taiteilija yksin on vienyt salaisuutensa mukaan sinne, josta ei ole paluuta.

»Mona Lisan» ja myös usein mainitun »Pyhän ehtoollisen» luoja on Leonardo da Vinci, jonka nimen jokaisen kehittyvän ihmisen velvollisuus on tuntea, sillä se kuuluu sivistyksen aakkosiin, tavallisiin kansalaistietoihin.

Leonardo da Vinci, italialainen taiteilija, elänyt 1452—1519, on maailman historian kuuluisin yleisnero, renessanssin yli-ihmisiä. Hän oli harvinaisen monipuolinen nero. Hän oli taiteilija, kuvanveistäjä, tiedemies, filosofi, rakennusmestari, insinööri, keksijä jne. Muun muassa hän oli kehitellyt lentokonetta ateljeessansa ja myös tehnyt ensimmäisen ehdotuksen lentokoneen rakentamiseksi. Tämän lisäksi hän oli tutkinut ihmisruumiin rakennetta ja tehnyt erinomaisia piirroksia lihaksista, luista, nivelistä ja verisuonista. Juuri nämä piirustukset auttoivat anatomian tuntemista, joskin vain tietyssä piirissä. Vieläpä hän oli kaivattanut hautautuneita asuinpaikkoja tai hautoja taikauskoisten asukkaiden kauhuksi. Kun hän rupesi kertomaan luolissa ja vuorissa löytyneistä kivettymistä ja niiden perusteella selittämään, miten tämä maa kaukaisessa muinaisuudessa on muutellut muotoaan ja että maa on ennen ollut valtameren pohja, niin se herätti mieltenkuohua. Hän oli tavallaan opettaja ja valistaja.

---

kulle ja lykännyt sen Cascadetten kiduksiin. Cascadetten on nyt kuoltava, mutta hän ei tahdo näin tapahtuvan ennenkuin on nähnyt hyvän Jeesuksen. Hän ponnistelee voidakseen vielä vähän hengittää. Tuskaa on koko ruumiissa, suu on auki. Myös Tramail on hengästynyt, kun hän kiipeää rinnettä ylös.

Vihdoinkin näkyy luola. Cascadette on vielä säilyttänyt hivenen elämäänsä. Nyt hän kokoaa kaikki voimansa ja kun hän saa nähdä Jeesuslapsen, hän potkaisee voimiensa takaa, vapautuu Tramail'in sormikoukusta ja putoaa Jeesuksen jalkain juureen. Loppuun väsyneenä hänen pieni henkensä poistuu — onnellisena siitä, että on saanut nähdä Jeesuslapsen.

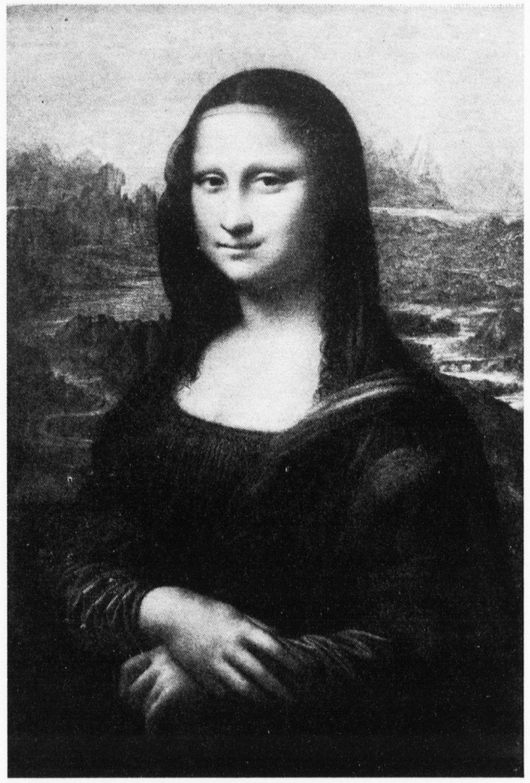

Leonardo da Vinci: Mona-Lisa.

Sen ajan ahdasmieliset ja uskonkiihkoiset pitivät häntä jumalankieltäjänä ja alkoivat vainota häntä. Mutta onneksi hänellä oli korkea-arvoinen henkilö suojelijanaan. Tämä oli Milanon herttua Lodevico Moro Storza, sivistyksen harrastaja ja vapaamielinen. Leonardo da Vinci asui herttuan linnassa ja herttua suojeli ja tuki neroa. He olivat eläneet yhdessä kuusitoista vuotta ja aina hyvinä ystävinä.

Historia kertoo, että Leonardo da Vinci oli harvinaisen kaunis, ruumis oli täydellinen ja kookas. Hänellä oli niin hellä sydän, ettei hän voinut katsoa kärsivää ihmistä tai vangittua lintua. Viimeisenkin kolikkonsa hän antoi köyhille. Kulkiessaan lintukauppiaan puodin ohi hän ei voinut nähdä lintujen kärsimyksiä, vaan osti linnut ja päästi ne vapauteen. Siihen aikaan lintukauppiailla oli tapana ripustaa jaloistaan sidottuja eläviä lintuja, vieläpä kuumallakin ilmalla.

Laulu- ja miekkailukilpailuissa hän voitti ensimmäiset palkinnot ja oli kaikessa ensimmäinen. Vaikka hänen lumoava ulkomuotonsa ja häikäisevä neroutensa olisi voinut tarjota hänelle korkean aseman ja loisteliaan olon, niin pysytteli hän ankarasti vaatimattomuuden rajoissa. Hän asetti luonnonlahjoille suuremman arvon kuin rikkaudelle, maineelle ja kunnialle. Luonnonlahjojensa avulla hän halusi hyödyttää ihmiskuntaa enemmän kuin edistää yksityistä rikkautta.

Puheissaan hän mielellään muovasi elämänviisautensa ajatelmiksi. Muun muassa hän sanoo: »Ilmeikkäitä liikkeitä tekemään voit oppia k u u r o m y k i l t ä.» Oliko hänellä ollut tuttavuuksia jonkun kuuron kanssa, siitä ei ole tietoa. Taiteilijoille ja nerokkaille hän antaa neuvot, joista tässä lyhennyksinä: »Varo, ettei kullanhimo tukehuta sinussa rakkautta taiteeseen. Ajattele, kuinka monta suurta filosofia on vapaaehtoisesti antautunut köyhyyteen ollakseen tahraamatta sieluaan rikkaudella. Tiede nuorentaa sielua, lieventää vanhuuden katkeruutta. Kokoa viisautta vanhuuden varalle. Joka vähän tietää, se rakastaa vähän. Enemmän tietävä rakastaa enemmän.»

Leonardo da Vinci.

OTK
40
VUOTTA

YHTEISTYÖN VOIMANNÄYTTÖ • OTK 40 VUOTTA •

LAATUVALMISTEEN TUNNUS • 1917-1957 •

VÄINÖ KORPIJÄRVI:

Hirsikorven peikko

Kukapa ei olisi kuullut kerrottavan peikoista, noista karvaisista tihrusilmä-paholaisista, jotka asuvat vuorien onkaloissa, luolissa jos jonkinlaisissa. Tiedetään myös, ettei niiltä ole koskaan odotettavissa mitään hyvää, sillä luonto niillä on semmoinen. Pahaa — paljasta pahaa — ne aina koettavat aikaan saada. Mutta Hirsikorven peikko oli hiukan toisenlainen. Muodoltaankin se oli lähempänä ihmistä kuin sen muut heimolaiset. Olihan sekin karvainen ja pahalta näyttivät silmät, mutta sen luonteessa oli sittenkin jotain hyväntapaista. Pahat voimat tosin johtivat senkin toimintaa, sillä rakkaus ja hyvyys olivat sille jotenkin tuntemattomia käsitteitä, koska niitä vähäisiä hyvyyden ituja, jotka peikkoudesta huolimatta asuivat sen sisimmässä, ei kukaan ollut herännyt eloon. Sehän oli elänyt peikkomaailmassa, ja ne huonot tavat ja väärät siveyskäsitteet, mitkä vallitsivat siellä, määräsivät suunnan Hirsikorvenkin peikon elämässä. Tämä erosi toisista peikoista myös siinä, että se asui kunnollisessa rakennuksessa eikä luolassa tai maakuopassa. Tosin oli mökki pieni ja pienet olivat sen ikkunatkin, koska ne olivat vain muodon vuoksi eivätkä valon kulkutieksi tarkoitettuja. Mökki oli synkässä metsässä kaukana ihmisasunnoista. Sitä varjostivat korkeat kalliot, ja vain keskikesällä pääsi Jumalan kirkas aurinko hiukan kurkistamaan pikku ikkunoista. Olisi ollut kappaleen matkan päässä kaunis järvi lehtevine rantoineen ja sinisine selkineen.

Peikon mökki oli synkässä korvessa.

Mutta peikko ei pitänyt sellaisista maisemista, sillä sen luonto veti kallioitten pimentoon, jossa linnut vain harvoin lauloivat ja missä näköalat olivat raskaan runottomia. Hyypiö viihtyi siellä louhikkojen kätköissä. Sekin äänteli varovasti kesällä kuin valoisaa yötä oudostellen, mutta syksyllä, kun raskaat pilvet painuivat miltei maahan ja myrskytuuli ulvoi, se tunsi olonsa viihtyisäksi ja silloin jatkui sen kaamea huhuilu keskeytymättä.

Peikko rakasti pimeyttä, sillä se oli peikkomaailmalle oleellista. Pimeässä se suoritti askareitaankin — niin pimeässä, ettei ihminen olisi sellaisessa voinut tehdä mitään. Mutta peikkojen päiväjärjestys onkin toinen kuin ihmisten. Kun nämä suorittavat tehtävänsä päivällä, peikot häärivät yöllä ja kun ihmiset nukkuvat yöllä, peikot nukkuvat päivällä. Niinpä tämä Hirsikorven peikkokin suorastaan kammoi valoa. Jos näki sen vilkkuvan kylien ikkunoista tai mistä ikinä muualta, peitti silmänsä ja juoksi nopeasti hämäriin suojiinsa, sillä sehän kuului pimeyden valtakuntaan ja rakasti pimeyden töitä.

Joulu ja joulukirkko olivat sille ylen vastenmielisiä. Jos se kuuli niistä puhuttavankaan, se murisi vihaisena kuin äkäinen koira. Tämäkin oli luonnollista, koska joulu on valon juhla, levittää ympärilleen ei yksin maallista valoa vaan myös sisäistä. Eivät toki peikot itse koskaan käyneet kirkossa, vaan kiersivät sen kaukaa, jos joskus joutuivat lähettyville. Niin oli Hirsikorven peikkokin aina tehnyt, mutta siitä huolimatta se tunsi, milloin joulu oli lähellä. Silloin se aina tuli levottomaksi kuin lintu muuttoajan kynnyksellä. Ei kuitenkaan riittänyt, että peikko itse pysyi poissa kirkosta, se ei voinut sietää, että siellä muutkaan kävivät. Se olikin pohtinut jo kauan, miten voisi estää ihmisten pääsyn sinne ainakin jouluna. Saisihan silloin edes kerran vuodessa nauttia siitä, että kirkko olisi tyhjä ja pappi paasaisi tyhjille seinille ja lukkari lurittaisi yksin virsiään.

Kerran peikko ilosta hykerteli karvaisia käsiään. Se oli vihdoinkin keksinyt tehokkaan keinon — tällaisen: Se menisi varhain jouluyönä tien varteen sille kohdalle, missä metsä oli sakein. Siellä se tekisi sellaisen murroksen, ettei sen lävitse pääsisi edes metsäjänis saatikka ihminen. Tehtävä olisi helppo ja tehokas, koska kirkolle johti vain yksi tie. Peikko luotti jättiläisvoimiinsa ja terävään kirveeseensä eikä epäillyt hetkeäkään yrityksen onnistumista. Sitä vain ihmetteli, ettei ollut ennen keksinyt tuota oivallista keinoa. — Tulisi nyt vain joulu, että saisi nauraa partaansa, kun ihmiset murroksen luota kääntyisivät takaisin!

Ja tulihan se joulu, kuten oli tullut ennenkin. Peikolla oli tulinen touhu. Ensin oli teroitettava kirves ja sitten riennettävä tiepuoleen puita kaatamaan. Pimeässä tuvan nurkassa alkaakin kuulua herkeämätöntä kovasimen sihinää, kun peikko siellä hikipäin tuhertaa kirveensä teroituspuuhissa. Ja terävä siitä tulikin, kelpasi lennätellä lastuja ja kaataa rojahutella suuriakin puita.

Se ei malttanut kunnolleen odottaa illan pimenemistä, vaan tulla kyhni jo hämärissä tuvasta ulkoilmaan. Kohta kuitenkin oli synkässä metsässä jo melkoisen pimeää. Ihmisen olisi ollut siellä vaikeaa kulkea, mutta peikollahan on kissan silmät — se näkee pimeässäkin. Jouluyön tähdet tuikkivat talvisella taivaalla, kun peikko kirves olalla työntyy eteenpäin. Se juoksee kuin ahojänis kohti sitä paikkaa, missä oli kirkkotie tukittava. Lumi ei estä kulkua, sillä sitä on parahiksi sen verran, että jälkensä erottaa. — — Peikko on tehnyt taivalta muutaman kilometrin, mutta yhä metsä on samanlaista. Se on ylittänyt teitä ja metsäpolkuja, kankaita ja korpimaita, mutta aina ei vain aukene järven selkää, jonka yli olisi oikaistava. Hiki alkaa virrata karvaisella otsalla, kun se yhä juosta hölkyttää eteenpäin. Kirves keikkuu olkapäällä ja kuuluu syvää huohotusta, jalkain kapsahtelua ja oksien risahtelua. Tekisi mieli aloittaa jo murroksen teko, upottaa kiukkuinen kirves puun sydämeen, yhtä kiukkuinen kuin oli oma mieli. — — Aina vain jatkuu metsä tiheänä ja monin paikoin vaikeasti kuljettavana. Juoksun hölkötys on muuttunut väsyneeksi laahustamiseksi. Mutta vielä on yötä, vielä ehtii ajoissa perille! Hetken vain kun lepää, jaksaa taas kulkea. Peikko istuu kannolle, panee kirveen vierelleen ja pyyhki otsaansa. Mutta kovinpa alkaa raukaista ja vetää silmiä umpeen. Mutta nukkuminen tietäisi ilmeistä myöhästymistä ja suunnitelmien kesken jäämistä. Sen peikko ymmärtää, siksi se riuhtaisee taas itsensä juoksuun. Vihdoin se ylittää jäljet, jotka tulevat äskeiseltä suolta. — Siinä joku kirkkoon menijä, arvelee peikko — pääseekö mokoma, kun on ehtinyt ennen minua? — Ja entistä sisukkaammin se puskee eteenpäin läpi tiheikköjen, poikki polkujen. Kun se yhä ylittää omia jälkiään, se lopuksi huomaa eksyneensä. Se tietoisuus lannistaa mieltä ja lisää

Joulupukin avuksi suurliikkeen palvelu

Valitkaa joululahjanne yhdestä suurliikkeestä — sellaisesta, joka pystyy esittämään Teille runsaan ja monipuolisen tavaravalikoiman. Siten säästätte aikaa ja vaivojanne. Tällainen suurliike toimii Teidänkin paikkakunnallanne — se on edistysmielinen osuusliike, jonka myymälä on aina lähellä. Suurimmat myymälät ja päätoimipaikat ovat mielenkiintoisine jouluesittelyineen muuttuneet suosituiksi joulupukin tavarataloiksi. — Ja jo vanhastaan tiedätte, että osuusliikkeet myyvät vain hyvälaatuista tavaraa, sillä ostajat itse valvovat liikkeiden toimintaa. Joulu ei tee tässä suhteessa poikkeusta.

Tervetuloa jouluostoksille!

KK KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO

Peikko istui kannolla ja pani kirveen syliinsä.

kiukkua. Uhallakin on yritettävä eteenpäin! — — Kiivas kulku ja jatkuva ponnistelu käyvät kuitenkin sen voimille. On pakko jälleen levähtää. Se istahtaa kivelle ja on samassa vaipunut sikeään uneen. Selkä on painunut kiven vieressä olevan männyn runkoa vastaan, rinta nousee ja laskee kuin pajan palkeet ja syvä kuorsaus kuuluu metsän tiheikössä. — — — On kuin joku olisi tyrkännyt kylkeen. Kun se raoittaa silmiään, se näkee ympärillään kirkasta valoa, joka sokaisee silmiä.

— Kuka olet? peikko kysyy, kun näkee valkoisen olennon edessään.

— Olen jouluenkeli, jota sinä vihaat. Olet eksynyt, mutta jos lupaat jättää pahat aikeesi ja seurata minua, saatan sinut täältä kotimajallesi.

Peikko luuli näkevänsä unta, mutta kun vihdoin selvisi, suuttui se silmittömästi.

— Mitä tahdot minusta, kirottu olento — mene siitä, taikka saat maistaa kirvestäni!

— Malta mielesi! sanoi tuo valkopukuinen, ja lähde kanssani, saatan sinut kotiisi.

— Uskoisinko sinua? mörähti peikko, kun oli ensin kyräillen katsellut tuota ihmeen lempeän näköistä olentoa, jonka puheesta huokui ilmeistä rakkautta häntä kohtaan. Ei se ollut koskaan elämässään kuullut noin helliä sanoja eikä myöskään itse kokenut sellaista outoa tunnetta kuin nyt. Samassa se jo kuitenkin katuu hempeämielisyyttään ja aikoo sanoa kovat sanat, mutta tuo toinen ennättää ennen ja puhuu:

— Tiedän sinusta enemmän kuin luuletkaan. Tiedän pahat elkeesi ja senkin, että juuri tänä jouluna tahdoit estää ihmisiä kokoontumasta yhteen kuulemaan sanomaa valosta ja rakkaudesta. Tuo sama rakkaus on tuonut minutkin tänne metsään, jossa harhailet eksyneenä. Tahdon pelastaa sinut, sillä me rakastamme niitäkin, jotka meitä vihaavat. — Lähdetkö?

Nämä sanat osuivat peikon sydämeen. Se kokee taas samanlaista kuin äskenkin, silmistä katoaa kyräily ja sijaan tulee kajastus jostakin hyvästä ja hellästä.

No — saanen lähteä, se sanoi, jos hyvinkin puhuisit totta.

Ja niin he lähtivät — jouluenkeli edellä ja musta, takkuinen peikko perässä suuri kirves kainalossa. He tulivat hetken kuluttua aukean laitaan ja vihdoin tielle. Kaukana loisti kirkko kuin satulinna. Sen kaikista ikkunoista levisi kirkas valojuova ympäröivään lumeen. Kun he siinä katselivat ja ihailivat tuota näkyä, kuului samassa kirkonkellojen juhlallinen soitto. Joka kerran kuin soinnukas lyönti helähti, värähti peikon sydän omituisesti ja se tunsi, kuinka hellät ajatukset, kokonaan toisenlaiset kuin tähänastiset, alkoivat liikehtiä sen sisimmässä. Tuo näky ja kellojen soitto vaikuttivat niin voimakkaasti, että peikon oli vaikea olla. Se kääntyilee ja katselee milloin minnekin, se on levoton kuin säikäytetty metsän eläin — ja mieli tekisi päästä piiloon. Sen huomaa seuralainenkin, joka virkkaa:

— Osaatkin jo mennä yksin — onnea vain hyville ajatuksillesi!

Näin sanottuaan tuo outo opastaja lähti omille teilleen.

Kun peikko vihdoin talviaamun valjetessa saapui

Kun he siinä katselivat, kuului kirkonkellojen soittoa.

mökilleen, se seisahtui kummissaan sen ovelle. Sisältä näet loisti kirkas valo ja sieltä kuului laulua. Kun se sitten arkaillen aukaisi oven, se näki ahtaan asuntonsa täydellisessä joulukunnossa. Valkoliinaisella pöydällä paloi kolmihaarainen kynttilä levittäen ympärilleen niin kirkasta valoa, että peikon tihrusilmät alkoivat vuotaa vettä. Huoneessa oli kolme samanlaista valkopukuista olentoa kuin se, joka äsken saattoi peikon metsästä. Ne lauloivat kirkkain äänin, mutta kun näkivät tulijan, lopettivat laulunsa ja huusivat yhteen ääneen:

— Tervetuloa — tervetuloa!

Peikko oli niin hämmästynyt, ettei voinut puhua sanaakaan — seisoi vain ovipielessä ja ihmetteli. Vihdoin se sai änkytetyksi:

— Mikä oli se laulu, jonka äsken kuulin? Laulakaa se vielä — se oli niin kaunis!

Ja nuo hyvät hengettäret lauloivat:

Taas taivaallinen rakkaus on tullut majoihimme —
sen ihmeellinen siunaus jo vuotaa sydämiimme.
Se vihan poistaa, rauhan luo
ja riemun mielihimme tuo.

Kun laulu loppui, sanoi muuan laulajista:

— Luullaan, että peikkojen sydän on pelkkää kiveä, kova ja armoton, mutta on siellä aina hiven hyvääkin, kunhan se vain pääsee esiin.

Peikko katseli yhä ihmetellen outoja vieraitaan. Äskeinen puhe oli sille käsittämätöntä — mutta kuinka ollakaan — sen silmät kirkastuivat ja se koki itsessään jotain outoa ja ihmeellistä. Viha ja uhmamieli olivat tipotiessään ja se oli nyt hyvillään, jopa onnellinen siitä, että murros oli jäänyt tekemättä ja kirkkotie tukkimatta.

VARATTU

Käyttäkää merkkipäiväonnitteluihinne

Suomen Kuurojen Kukkasrahaston adresseja

ja tukekaa siten kuurojen valistuksen ja huollon hyväksi
suoritettavaa työtä

Koko 21 × 27,5 sm. 4 sivua
Pohja vaalean hiekan värinen, teksti, kuviot ja reuna kultaa,
kullanvärinen nyöri. Offsetpainotyötä.
Maksu 300 markkaa koteloineen

*

Tilattavissa osoitteella:

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 — Helsinki — Postisiirtotili 6825

VAKUUTUKSISTA

**VARMUUTTA,
TURVAA JA
TUKEA**

Henkivakuutus siihen liitettyine **sairautta, työkyvyttömyyttä** ja **tapaturmaista kuolemaa** koskevine lisävakuutuksineen antaa varmuuden siitä, että odottamattomien tapausten sattuessa on Teillä ja huollettavillanne vakuutusturvaa ja, vakuutusmuodosta riippuen, myöskin itsellänne **vanhuudenpäivien** tukea.

Kaikki yhtiömme henkivakuutukset on **sidottu indeksiin** vähintään 50 %:sesti.

Yhtiöistämme saa myöskin palo-, tapaturma- ja autovakuutuksia.

KANSA-YHTIÖT

HENKI- PALO- TAPATURMA- JA AUTOVAKUUTUKSIA

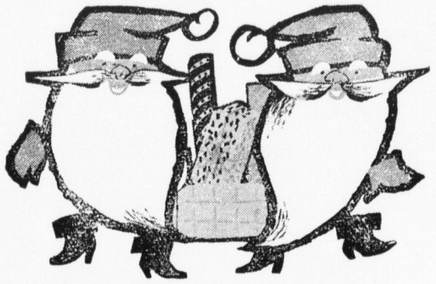

Hyvää Joulua
tuotteittemme
parissa

S OK

*Suosikaa
lehtemme
ilmoittajia*

Oy. Vuota- ja Nahkakomppania
KOKKOLA
Puh. Ulkolinja A. 10
Oma keskus 3341

OY ALF BJÖRKLUNDIN RAUTAKAUPPA
KOKKOLA

OY KOKKOLAN KAPPATEHDAS
Kokkola

Viisas ostaa kenkänsä nyt!

Meillä on aina runsas ja monipuolinen valikoima, josta löydätte helposti sopivat jalkineet. Asiantunteva henkilökuntamme auttaa mielihyvin Teitä valinnassanne.

M. A. SLOTTE & Go.

KOKKOLA - UUSIKAARLEPYY - KEMI - OULU - PIETARSAARI

OSUUSLIIKE VOIMA

TAMPERE

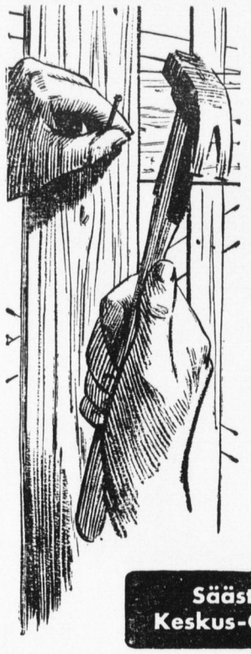

Pankaa rahanne edistämään omaa hyvinvointianne

Säästöpankkien varat käytetään pankkien omien tallettajien etua ajaviin tarkoituksiin. Tallettamalla säästöpankkiin rakennatte oman paikkakuntanne vaurautta ja luotte pohjaa omalle hyvinvoinnillenne.

Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki

Helsinki, Aleksanterinkatu 46

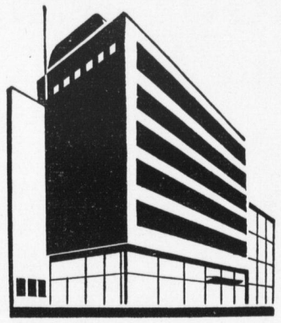

Aleksin Elanto

Tavaratalo

Helsingin sydämessä

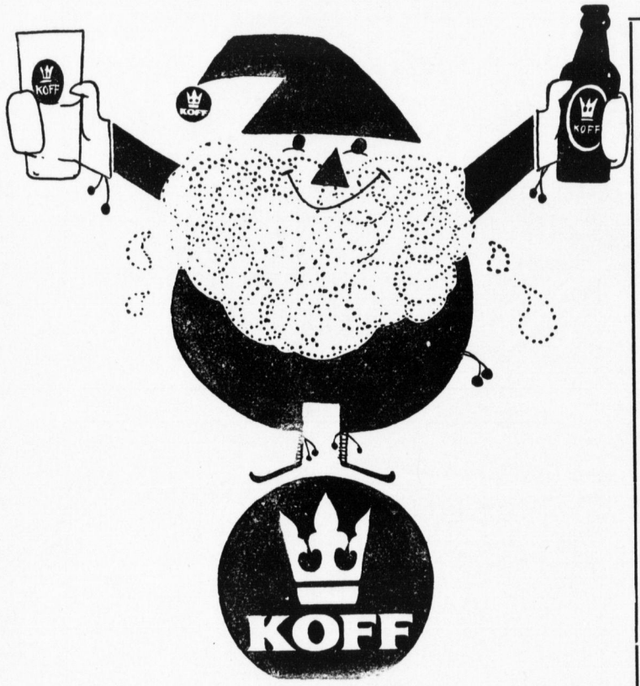

SINEBRYCHOFF

– juomia joka janoon –

VARATTU

Kauppakirjapaino Oy. Helsinki 1957

OY **SURDUS** AB

KIRJAPAINO

HELSINKI

ALEKSANTERINKATU 12

PUHELIMET 628858 ja 629857

●

TUKEKAA KUUROJEN

AMMATTIOPETUSTA TEETTÄMÄLLÄ

PAINATUSTYÖNNE MEILLÄ

kas-kas
lattiavahat

sisältävät
maailman parasta kovavahaa

Carnauba-
luonnonvahaa

kas-kas vahaus

vähentää työtä
— pienentää siivouskustannuksia

suojaa lattiaa
— lisää lattianpäällysteiden ikää

antaa lattialle
kauniin kovakiiltoisen pinnan

Maksuton lattianhoito-neuvontamme
auttaa Teitä auliisti lattian puhdistus- ja hoitokysymysten ratkaisuissa. Puh. 45 30 03.

kas-kas
OSAKEYHTIÖ
HELSINKI - VALIMONTIE 4 - Puh. 45 30 03

Kauppakirjapaino Oy. Helsinki 1957